

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno v nedelje in praznike.
inzerati: do 30 petih vrst 2 D., do 100 vrst 2 D. 50 p., večji inzerati petih vrst 4 D.; notice, poslaste, izjave, reklame, preklicji beseda 1 D.; Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.
Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopisne sprejeme le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.
Posamezne številke:
 v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1-50, 8 in več
 2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—	...
6	...	120—	120—	180—	...
3	...	60—	60—	90—	...
1	...	20—	20—	30—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Davidovičev mandat pa klerikalci.

Klerikalno časopisje se smatralo za oportuno, da tik pred možnostjo Davidovičevega kabineta, to je tik pred možnim prevzemom državne oblasti po sedanjem opozicijskem bloku, ventila vprašanje ljubljanske bolnice in da zvali krivdo zaradi nedostatkov, ki so zadeli ta naš velevažni socijalno-karitativni zavod, na unitaristično ustavo, na sedanjo državno upravo. Oportunist pa je čisto zaletelost, ki ne premisli, kake posledice ima lahko poedina časniarska gonja. S takim slučajem imamo opraviti tudi pri ljubljanski bolnici, ki je klerikalcem načelno državno-pravno in ustavno vprašanje, za vsakega razumnega javnega delavca pa vprašanje državnega proračuna, pravičnega državnega upravnega ter aktivnega sodelovanja tistih, ki so pri celi stvari najbolj prizadeti, to se pravi slovenskega ljudstva in njegovega večinskega predstavništva.

Klerikalni tisk hoče očitno to vprašanje speljati na zmotno pot. Po stari navadi se omejuje na brezvestno hujskanje nizkih ljudskih nagonov, ne da pri tem skesan poteka na prsa in da prizna, da je klerikalno parlamentarno predstavništvo tisto, ki je krivo te sramotne nesreče, ker se je leto dni odtegovalo državnim poslom, gonilo brezdušno opozicijo in demagogijo ter iz načelnega nasprotja do sedanjega ustavnega položaja in do rednega parlamentarnega udeleževanja oporilno vladi in državni upravi povsod, da le zadrži naš notranji napredek države na unitaristični ustavi.

To nasprotovanje do sodelovanja na državni upravi so naši klerikalni politiki oznanjevali dotlej, dokler so mislili, da jim s strani narodne volje ne preti nobena nevarnost. Še v decembru bi bili poveljali radikalno vlado, da je razpisala nove volitve in da jim je pri tem dovolila svobodščine protizakonite demagogije, kakršno je dovolila lanskega leta na veliko škodo našega celokupnega državnega razvoja. Razmere v notranjosti države in zlasti zveza s Pribečevićem pa je v zadnjih dveh mesecih tako uplašila klerikalce, da so glede novih volitev kar utihnil in da niti z besedico ne omenjajo potrebe novega plebiscita, ki naj dokaže enodušnost prečasnega prebivalstva proti unitaristični ustavi in državi, proti nacionalnemu in državnemu edinstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev. Avtonomistična stranka ve natančno, da so se v narodu izvršile velike izpremembe in da ta narod uvideva potrebo enotne države in skupnega sodelovanja za ma-

terijalni in moralni napredek jugoslovenskega naroda. Zato se je sedaj stranka, ki je še včeraj zahtevala plebiscitarne volitve, ustrašila volitev ter se z vsemi štirimi zoperstavila volilni vladi nacionalne koalicije, ki bi topot naravno zahtevala volilno borbo v obliki, ki ne nasprotuje obstoječim zakonom in ki ne ponavlja nasilnih metod dosedanjih avtonomističnih zapelevalcev.

Lani so torej klerikalci odklanjali sodelovanje na vladi in so zahtevali nove volitve, ker jim ni prijala ustavna baza. Danes pa so le za to, da vstopajo v vladno kombinacijo na temelju taiste ustave, ki so jo pred nekaj meseci pobijali na žive in mrtve in ki je tedaj zanje predstavljala državno obliko, ki pod nobenim pogojem ne more zadošiti našim praktičnim potrebam. S to motivacijo so še včeraj obtožili državno upravo in državni proračun, da je postavil ljubljansko bolnico ter ji odrekal potrebna sredstva!

V slučaju Davidovičevega kabineta smo res lahko radovedni, kako bodo ti nasprotniki unitaristične ustave zagovarjali svoje sodelovanje v centralni vladi vidovdanske ustave, kako bodo sedaj dokazali možnost plodonosnega dela v korist slovenskega ljudstva na podlagi ustave, ki je zanje do včeraj bila še izvor vsega našega javnega in zasebnega zla!

Kajti to je ravno unikum brez primere: da se v istem hipu, ko se na primer ljubljanske bolnice pobija vidovdanska ustava in obstoječi ustavni red, vstopa v centralno vlado in začnejo redno parlamentarno delo na podlagi taiste ustavnega reda, na podlagi dosedanjih unitarističnih zakonov, na podlagi vidovdanske ustave! Znamenje, da so ti zakoni dobri, da je ta ustava pravilna, da se lahko tudi na unitaristični podlagi stori marsikaj dobrega, samo če je le kaj dobre volje, če se hoče aktivno sodelovati na državni upravi, če se pomaga konsolidirati našo veliko domovino.

Tako smo že pri tezi in nauku, ki smo ga celo leto dajali našemu klerikalnemu predstavništvu: da se postavi na realna tla. Na ta tla se prej ni maralo postaviti, dokler ni zapretila nevarnost novih volitev ter izprememba ljudskega naziranja glede klerikalne politike. Nič zato, če se ta stranka šele po enoletnem ponesrečenem poizkusu vrača na pravo pot! Z nas je ta izprememba SLS samo zato važna, ker dokazuje krivdo, ki jo nosi ta stranka kot lanskeletna večinska predstaviteljica

slovenskega ljudstva za vse zlo, ki je zadelo naše kraje v lanskem letu, bodisi na davčnem, gospodarskem, socijalno-karitativnem ali šolskem polju. — Ta stranka je zanemarila dolžnost, ki jo ji je poveril narod, in se abstinirala od državnih poslov!

SLS je te dni sama razgalila to svojo neodpušljivo zgodovinsko krivdo za

enoletno zlo, ki gre v milijarde. Takšno je načelno ozadje Davidovičevega mandata in event. vlade s klerikalnim sodelovanjem na bazi vidovdanskega unitarizma!
 Avtonomizem ni samo kot program nepremišljena teza, ampak je tudi kot taktika SLS najbolj neznačajno lutanje, ki je v politiki sploh mogoče.

Davidovičev mandat za vladno širše koncentracije.

Davidovič ignorira samostojne demokrate. — Poziv vojvode Stepanovića v Beograd. — Davidovič daje koncesije.

— Beograd, 17. maja. (Izv.) Na popoldanski avdijenci je včeraj Ljuba Davidovič prejel od Nj. Vel. kralja mandat za sestavo širše koncentracijske vlade.

— Beograd, 17. maja. (Izv.) V razpletu že 35 dni trajajoče politične krize se je včeraj izvršil važen preobrat. Politični krogi, ki presoajo sedanjo krizo resno in hladnokrvno, so prepričani, da akcija Ljube Davidovića za sestavo koncentracijske vlade ne bo uspeša. Od krone je dobil Davidovič mandat za sestavo vlade širše koncentracije. Ta mandat je sledil največ iz ozirov parlamentarnega reda in kurtuazije. V krogih opozicijskega bloka je včeraj popoldne zavladalo velikansko razdušenje. V vrstah nacionalnega bloka so razmotrivali položaj mirno in nacionalni blok je ostal popolnoma hladen, čeprav je Ljuba Davidovič takoj izjavil, da v svojo vladno absolutno ne bo povabil g. Pašića in Pribečevića. Ti krogi so uverjeni, da je širša koncentracija z Ljubom Davidovičem absolutno nemogoča, ker je gotova stvar, da radikali in samostojni demokrate v tak kabinet pod nobenim pogojem ne vstopijo.

Ljuba Davidovič, ki je snoči novinarjem podal razne izjave, se je zelo nejasno izrazil na vprašanje, ali pozove v svoj kabinet tudi zastopnike Radićeve stranke. Zanimivo je tudi, da je kralj dal Davidoviču pri poveritvi mandata navodilo, da mora voditi pogajanja z radikali, to je s Pašćem. Jasno je, da ta pogajanja ne bodo uspeša, ker se Ljuba Davidovič drži na površju edino le s pomočjo radićevcev in pa slovenskih klerikalcev. Kakor je Ljuba Davidovič napovedal, bo danes popoldne najprej razgovarjal s Ferad Drago, ki ima za seboj 7 džemijetskih poslancev, in nato z zastopniki nemškega kluba. Davidovič je pripravljen dati Nemcem znatne koncesije na političnem, kulturnem in gospodarskem polju. Izjavil pa je tudi, da ne bo razgovarjal z zastopniki samostojnih demokratov.

Večina političnih krogov je prepričana, da bo Ljuba Davidovič v krat-

kem moral vrniti mandat. To okolnost uvidevajo že nekateri člani opozicijskega bloka. Sedaj se zopet pojavlja kombinacija o sestavi nevtralne vlade, na čelo katere naj bi stopil vojvoda Stepa Stepanović.

Za to kombinacijo je dala povod vest, da je včeraj jutraj Nj. Vel. kralj poslal dvorski avtomobil v Čačak, da pripelje takoj v Beograd vojvodo Stepa Stepanovića. Obenem je kralj poslal vojvodi osebno pismo. Stepa Stepanović se je včeraj ob 13.30 odpeljal iz Čačaka ter je prispel snoči ob 21.30 v Beograd. Danes popoldne sprejme vojvodo kralj v posebni avdijenci. Nekateri so to okolnost tolmačili tako, da namerava Ljuba Davidovič v svojem kabinetu ponuditi vojvodi portfelj ministrstva vojne in mornarice, drugi pa, da bo dobil vojvoda mandat za sestavo nevtralne vlade.

— Beograd, 17. maja. (Izv.) Ljuba Davidovič je včeraj takoj po avdijenci obvestil o svojem mandatu dr. Korošca, dr. Hrasnico, dr. Mačka in Predavca. Ti krogi so odobrili. Davidovič je zatrdil, da je dobil mandat za sestavo širše koncentracijske vlade brez vsakih pogojev in brez določenega roka. Davidovič je tudi razgovarjal z zastopnikom zemljoradniškega kluba poslancem Moskovljevićem, ki ni dal nikake obvezne izjave, izjavljajoč, da se voditelji njegove stranke nahajajo v Pragi in v Mariboru. O stvari ima sklepati zemljoradniška stranka, pristavil pa je, da bo stranka podpirala vsako vladno, ki bo prišla na krmilo namesto sedanje koalicijske.

— Beograd, 17. maja. (Izv.) V opozicijskem bloku so si snoči že začeli deliti ministrske portfelje. Demokratje imajo dobiti 6. klerikalci 4. muslimani 3. zemljoradniški 1. džemijet 1 itd. Nemcem je odstopljeno mesto podtalinika v ministrstvu notranjih zadev. Imenovali so se tudi nekatere osebnosti kot kandidati za ministre. Minister zunanjih zadev ima postati dr. Voja Marinković, minister financ dr. Voja Veljković, pravosodni minister dr.

Kosta Kumanudi, notranji minister Dragutin Pečić, minister prometa dr. Korošec, minister trgovine dr. Spaho, agrarno reformo bo vodil zagovornik bosanskih begov dr. Hrasnica. Poslanec Manojlo Sokić ima postati minister za socijalno politiko.

Zveza med Češkoslovaško in Italijo.

Izjava dr. Beneša o glavnih ciljih češkoslovaške politike in o gospodarskih stikih z Italijo.

— Rim, 16. maja. (Izv.) Takoj po prihodu dr. Beneša v Rim, je pozno zvečer prišel senator Contarini v Grand hotel, kjer se je češkoslovaški zunanji minister nastanil s svojo soprogo in tajnikom Babko. Razgovor je bil po dolgotrajnem delovnem programu, ki ga imata izvršiti dr. Beneš in Mussolini. Danes ob 11. dopoldne je bil v palači Ghigi prvi sestanek med obema državnikoma. Razgovor je trajal nad eno uro. Razmotrivana so bila politična, gospodarska in finančna vprašanja, ki se nanašajo na obe državi. Ugotovilo se je, da je zunanja politika obeh držav glede srednjeevropskega položaja popolnoma soglasna. Jutri se razgovori nadaljujejo in se ugotovijo splošne smernice za bodočo politiko obeh držav v Srednji Evropi. V političnih krogih napravlja sestanek vtis, da pride v Rimu do razširjenja Male antante na ta način, da se Italija pridruži tej zvezi. Novo antanto bi tvorili v jedru Italija, Jugoslavija in Češkoslovaška. Z njo pa bi bili združeni Poljska in Rumunsko.

— Rim, 17. maja. (Izv.) Minister dr. Beneš je podal zastopnikom rimskega tiska zelo obširen ekspozé o ciljih svojega potovanja v Rim. Minister je že tretjičkrat v Rimu po sklenitvi mirovnih pogodb in sedaj že v drugič na sestanku z g. Mussolinijem. Z osnovnega vidika splošne češkoslovaške politike ter z ozirom na tolmačenje mirovnih pogodb in glede odnošajev med Češkoslovaško in Italijo more ugotoviti, da so glavne smernice njegovega dela, da se prvič ohrani mir v Srednji Evropi s strogim izpolnjevanjem mirovnih pogodb in drugič da se tesno in prirčno približuje Češkoslovaška in Italija. Postopanje Češkoslovaške v zunanji politiki je bilo vedno premočrtno, dosledno in homogeno. Prijateljske politika napram Italiji ni šla nikdar v stran, niti ni omahovala, vedno je bila ista kakor je bila svojačasno začrtana z grofom Sforzo, s katerim je bil prvi sestanek. Ista načela so se ohranila na sestankih z g. Mussolinijem. Ta prijateljska politika z obeh strani je dobila nov argu-

Aleksei Tolstoj.

Polet na Mars.

Roman.

Onstran stene je ležala široka planota, pokrita z gostim mahom. Njen rob je bil strm. Komaj vidne stopnice in stezice so vodile navzgor, v gorsko mesto. Sredi planote je ležal do polovice pogreznjen v tla in z mahom pokrit Sveti Prag. To je bila velika, iz masivnega zlata zgrajena grobnica. Grobe podobe zveri in ptic so jo pokrivalo od štirih strani. Od zgoraj je počivala slika spečega Marsovca — ena roka je objemala glavo, z drugo roko pa je pritisikal na prsa »ullo«. Ostanke podrtih stene so obdajali to čudovito kiparstvo.

Aelita je pokleknila pred pragom ter poljubila sliko spečega v srce. Ko se je dvignila, je bil njen obraz zamišljen in krotak. Tudi lha se je sklonila k nogam spečega, objela jih je ter pritisnila k njim svoje lice.

Na levi strani je bilo videti v skali, med polizbrisanimi napisi trioglata zlata vratca. Los je od stranih mah ter jih s težavo odprl. To je bilo prastaro bivališče čuvarja Praga — temna kotlina s kamenitimi sedeži in ognjiščem, izsekanim iz granita v obliki postelje. Tu sem so prinesli košare. lha je pogrnila pod se preprogo iz trsa, postlala je

44 Aelita posteljo, nalila olja v leščerbo, visečo pod stropom, ter jo prižgala. Deček-mehanik je odšel gori — stražiti krilati čoln.

Aelita in Los sta sedela na robu brezna. Solnce se razhajalo za ostrimi vrhovi. Rezke, dolge sence so se raztegnile od gora ter se lomile v špranjski soteski. Mračno, brezplodno in divje je bilo v tem kraju, kjer so se nekoč skrivali pred ljudmi prastari Aoli.

— Nekoč so bile gore po pokre z redlinami. — Je dejala Aelita — in tu so se pasle črste »hašev«, v soteskah so šumeli vodopadi. Tuma izumira. Zožuje se krog dolgih, dolgih tisočletij. Morda smo mi — zadnji: odidemo in Tuma bo pusta. Tako govori moj učitelj.

Aelita je umolknila. Solnce je zašlo blizu za skalnati greben. Zarka kri zatona se je razlila po višini, po vijoličasti temi.

— Toda moje srce govori drugače. — Aelita je vstala in odšla nizdol ob breznju, pobirala je šope suhega mahu in vejice mrtvih grmov. Nabrala jih je v predpasnik ter se vrnila k Losu, zložila je grmado, prinesla iz soteske leščerbo ter je kleče prižgala suhihjad. Ogenj je zaprasketal ter se razgorel.

Tedaj je Aelita potegnila izpod plašča majhno »ullo« ter se je sede in oprta s komolcem na koleno dotaknila strun. Zazvenele so nežno, kakor čebela. Aelita je dvignila glavo k zvezdam, ki so se pri-

žigale v nočni temi in je zapela s tihim, nizkim in otožnim glasom:

»Zberi suho travo, živalske odpadke in odlomke vej, zloži jih skrbno, udari s kamnom po železu, — ženska, voditeljica dveh duš.

Izkreši iskro, — in vzplameni ogenj. Sedi k ognju, iztegni roke k plamenu. Tvoj mož sedi onstran plešočih jezikov, skozi struje k zvezdam valečega dima, z roki tvoje maternice, v dno duše.

Njegove oči so svetlejšje od zvezd, bolj vroče kot ogenj in smeilešje od tostornih oči »ča«.

Vedi — agaslo oglje postane solnce, — Zvezde padejo z neba, zloben Talcelt ugasne nad svetom, —

Toda ti, ženska, sedi pri ognju nesmrtnosti, iztegni si k njemu roke, — In poslušaj glasove onih, ki hrepene po prebujenju v življenje. —

Glasove v temi tvoje maternice.

Ogenj je dogoreval. Aelita je položila »ullo« na kolena in se je ozirala po žerjavi. — z rdečkasto vročino je obsevala njena lica.

— Po starodavnem običaju — je spregovorila skoraj surovo — postane ženska, ki je zapela moškemu pesem »ulle« — njegova žena.

XXIX. POGLAVJE.

Los leti na pomoč Gusjevu.

Opolnoči je Los skočil iz čolna na dvorišče Tuskubove nasebine. Hišna okna so bila temna, torej se Gusjev še ni vrnil. Poševno steno so obsevale zvezde, vijoličaste iskre so se lesketale v črni šip. Izza strešnih zobcev je molela v obliki ostrega stočca čudna senca. Los je napeto gledal, — kaj bi moglo to biti? Deček-mehanik se je nenkrat sklonil k njemu ter mu zašepetal boječe:

— Ne hodite tja!

Los je potegnil iz torbe samokres. Vdihnil je hladnega zraka. Spomnil se je ognja nad breznom in vonjave goreče trave. V duhu je zagledal otožne, podivjane Aelitine oči... »Ali se vrneš?« — je vprašala stoječ nad ognjem. Izpolni svojo dolžnost, bori se, zmagai, toda ne pozabi, — vse to je samo sen, vse je le senca... Tu pri ognju — si živ, ti ne umreš. Ne pozabi, vrni se...« Približala se mu je. Njene oči so se razširile tik pred njegovimi očmi v brezdanjo noč, polno zvezdnega prahu: »Vrni se, vrni se k meni, Sin Neba...«

ment, namreč z definitivno ureditvijo jadranskega vprašanja in s prijateljskim sporazumom z Jugoslavijo. Minister dr. Beneš želi še daljši sporazum in bo zelo vesel, če se bo mogla priključiti Češkoslovaška republika Italijansko - jugoslovenskemu sporazumu.

Glede programa sedanjega sestanka je minister dr. Beneš naglašal, da je ta sestanek političnega in gospodarskega značaja. Na sestanku se bodo razpravljali politični problemi, in sicer:

1. Ohranitev miru in duha mirovnih pogodb.

2. Udrževanje miru v Srednji Evropi, zlasti pri pomembni Češkoslovaški s stalnim izboljšanjem odnosov do svojih sosedov.

3. V slučaju, da pride v Srednji Evropi do konfliktov ali nasprotij oziroma težkoč, bi že sedaj Italija in Češkoslovaška mogli skleniti pogodbo, po kateri bi obe državi v okviru svojega vpliva mogli delovati na odstranitvi spora in izravnanje težkoč, ki bi mogle motiti mir in obnovo Evrope.

4. Češkoslovaška, ki je prijateljica in zaveznica Jugoslavije in prijateljska sila Italije, želi, da pristopi Italijansko-jugoslovenski pogodbi. Obliko, namen in modaliteto take pogodbe bi bilo treba dogovoriti. Gre za to, da se določi namen, nikakor pa ne forma, ker namen pogodbe je vselej velike važnosti.

Zunanji minister dr. Beneš je dalje izjavil, da pri tem ne gre za pogodbo med tremi pogodbeniki, marveč med dvema, med Češkoslovaško in Italijo.

Na vprašanje novinarjev, če namerava Češkoslovaška republika skleniti z Italijo slično pogodbo kakor s

Francijo, je minister odgovoril, da gre tu za dve različni stvari. Kakor je Češkoslovaška desinteresirana glede italijanskega dogovora s Francijo, tako tudi Italija ne more biti interesirana na češkoslovaški zvezi s Francijo, ker se nanaša na drugovrstna vprašanja, namreč na vprašanja glede Nemčije.

Dr. Beneš smatra 1. 1924. za leto konsolidacije Evrope. V nadaljnjem se je dr. Beneš kratko izjavil o gospodarskih vprašanjih, ki naj se rešijo med Češkoslovaško in Italijo. Njegov namen je, da se uredi vsa gospodarska vprašanja, ki so ostala še nerešena med Rimom in Prago. Gre v prvi vrsti za popolno ureditev železniškega prometa med Trstom in Češkoslovaško. Važno je tudi vprašanje plačila vojnih dolgov, ki jih dolguje Češkoslovaška Italiji zaradi češkoslovaških legionarjev. Urediti je tudi medsebojne odnose v izmenjavi industrijskih izdelkov in surovin. Zunanji minister je nato na podlagi statistike pokazal, kako se je dvignil trgovski promet med obema državama in osobito promet s Trstom. L. 1920. je n. pr. znašal uvoz v Češkoslovaško preko Trsta pol milijona ton in 460.000 ton izvoz. Leta 1922. uvoz 1 milijon in leta 1923. uvoz 1.664.000 ton, izvoz pa 1.620.000 ton. Leta 1924. po sklenitvi definitivne trgovinske pogodbe so se odnosi še bolj izboljšali in znaša v prvih 4 mesecih uvoz preko Trsta 1.806.000 ton, izvoz pa 1.700.000 ton.

— Rim, 16. maja. (Izv.) Rimski listi pripisujejo sestanku dr. Beneš-Mussolini velik pomen v političnem in gospodarskem oziru.

Velikanska železniška nesreča pri Prestranku.

— Rakek, 17. maja. (Izv.) Orijent-Simplon Express, ki je danes jutraj prihajal iz Beograda in pasiral postajo Rakek popolnoma ob 0.6, je na postaji Prestranek zavozil na zasedeni tir. Trčil je z vso silo ob več na tem tiru stoječih tovornih voz. Strojevodja je hotel preprečiti nesrečo na ta način, da je spustil protipar. Zaman. Trčenja ni mogel preprečiti. Videč neizogibno katastrofo, sta strojevodja in kurjač pravočasno poskakala z lokomotive. Nekaj karabiner se je smrtno ponesrečilo. Prtljažnik francoskih spalnih vozov je težko ranjen. Nekaj potnik je mrtev. Dva potnika sta težko ranjena in se borita s smrtno. Službujoči uradnik se je ustrelil. Danes jutraj je promet na postaji še otežkočen.

— Trst, 17. maja. (Izv.) Danes jutraj je prispelo prvo poročilo, da je trčil ekspressni vlak, ki vozi proti Beogradu, na postaji Prestranek ob tovrne vozove. Vlak je vozil skozi postajo 70 km. Sedaj je toliko ugotovljeno, da je bil to ekspressni vlak, ki je vozil iz Ljubljane proti Parizu. Poročilo veli, da so

zjutraj izvele izpod ruševin 4 mrtve in 15 težko ranjenih. Vozovi ekspressnega vlaka so razbiti, oziroma močno poškodovani. — Postajena čelnik, videč grozno nesrečo, se je na mestu ustrelil. Postaja Prestranek je bila pred vojno običajno postajališče, namenjeno samo za osebni promet, dočim je bil tovorni promet koncentriran v St. Petru in v Postojni. Radi velikanskih vojaških transportov je bila ta postaja med vojno znatno razširjena za tovorni promet. Italijani so sedaj Prestranek spremenili v tovorni kolodvor za Postojno ter se vsled tega na tej postaji nahaja vedno veliko število tovornih vozov ter jih tam tudi carinijo.

— Trst, 17. maja. (Izv.) Kot vzrok veliki katastrofi v Prestranku navajajo dejstvo, da je kretnik napačno postavil kretnico tako, da je z brzino 70 km vozeči brzovlak zavozil na napačni tir, namesto da bi vozil po glavnem tiru mimo postaje. Promet je danes jutraj na postaji zelo otežkočen, mestoma ustavljen.

Dr. Leopold Léonard:

O enotni in federativni državi.

Federalizem sam na sebi ni protidržava, kakor na primer anarhizem ali pacifizem. Država je lahko enotna ali pa zvezna ali federalistična. Samo na sebi in teoretično je gotovo oblika enotne države boljša in popolnejša. kakor pa oblika zvezne države in za to vidimo, da so na svetu večinoma postojale enotne države, a zvezna država je bolj izjemna. Istotako dokazuje zgodovina, da so enotne države na splošno imele mnogo več moči in trajnosti, kakor pa zvezne države. Tipična primera slabe zvezne države je bila Avstrija, ki je obstajala iz dveh držav: Avstrije in Madžarske. Poslednja je imela zopet neki državni privesek, namreč Hrvaško, a Avstrija je bila neki konglomerat različnih zgodovinskih pokrajin, od katerih so skoraj vse bile nesposobne za parlamentarno delo. Druga tipična primera slabe zvezne države je bila Nemčija od konca Hohenštavov, ko se je začela razvijati v zvezno državo, pa do Bismarcka. Bila je tako slaba, da se je držala samo radi tega, ker ni imela nobenega močnega protivnika in pa, ker so jo držali Habsburžani s svojo domačo močjo. Šele, ko se je Prusija tako ojačala, da je popolnoma nadzorovala vse druge kraljevine in kneževine in, ko je Bismarck deloma silno pristregel, deloma pa popolnoma odpravil razne nemške državi, je zopet vzrasla na svoji moči. V resnici je bila Prusija, ki je držala Nemčijo, ter ji dajala njeno moč. Zvezna država je bila Nemčija bolj na videz in po formi kot po duhu in po vsebini. Tudi na Francoskem vidimo, da je država postala močna šele, ko so vladali in njihovi državniški umetili moč domače fevdalne gospode.

Zvezna država je torej močnejša, če tudi zgodovina kaže, da se malokdaj obnese in so federativne države postale večinoma iz stiske in zadrege. Toda naša država ne more biti na federativni podlagi.

Predvsem je treba poudariti, da za nas ne veljajo primere drugih federativnih držav. Amerika je federativna država. Toda posamezne države so čisto zemljepisne enote. Povsod je isti narod, ista kultura, isti ameriški duh. Če pogledamo na karto, vidimo, da so meje med posameznimi državami večkrat potegnene naravnost po meridianih. Poleg tega je državna centralna oblast tam silno močna, močnejša kot po mnogih enotnih državah. Naši federalisti pa hočejo razdeliti kraljevino na več državic čisto po drugih načelih: po narodnih in zgodovinskih pokrajinah, a centralna oblast naj bi imela po njihovem približno toliko moči, kot v stari polski republiki. Slednjič je Amerika izven vsake nevarnosti pred zunanjimi sovražniki, naša kraljevina pa ne. Istotako je Švica razdeljena na kantone ali državiče samo po zemljepisnih in zgodovinskih načelih, brez vsakega ozira na narodnost. Poleg tega je Švica sama mala državiča, a posamezni kantoni večkrat niso večji od naših sodnih okrajev. Ta državiča nima nobenih mednarodnih nalog. Nikdo je ne bo napadel, ker je vsem sosednim velikim državam všeč, da obstoji med njimi ta mali »pufferstaet«. Švica je torej neutralna že po svoji mednarodni legi. Naša kraljevina pa je mnogo večja, ima čisto drugačno mednarodno lego in federalisti zahtevajo, da se razdeli čisto po drugih načelih, kakor je pa razdeljena Amerika, Švica ali tudi Nemčija.

V Nemčiji se je razvil na podlagi visoke kulture, zlasti pa tudi na podlagi fizične moči Prusije, tako močan enoten duh, da je država lahko prenesla nekoliko »serenismov«, katerih moč je bila samo imaginarna in ki so se očuvali kakor v kakšnem zverinaku. Nemčija je bilo močna kljub svoji federalizmu, ne pa radi njega.

To so tri glavne primere modernih zveznih držav, a vse tri ne dokazujejo ničesar, ker gre pri nas za nekaj čisto drugega. K večjemu dokazuje samo to, da je pod gotovimi okoliščinami mogoča tudi zvezna država, česar pa itak nihče ne taj.

Vprašanje je samo, če je pri nas mogoča federativna država in če je mogoča po onih načelih, na katerih stoji naš federalizem?

rod, ista kultura, isti ameriški duh. Če pogledamo na karto, vidimo, da so meje med posameznimi državami večkrat potegnene naravnost po meridianih. Poleg tega je državna centralna oblast tam silno močna, močnejša kot po mnogih enotnih državah. Naši federalisti pa hočejo razdeliti kraljevino na več državic čisto po drugih načelih: po narodnih in zgodovinskih pokrajinah, a centralna oblast naj bi imela po njihovem približno toliko moči, kot v stari polski republiki. Slednjič je Amerika izven vsake nevarnosti pred zunanjimi sovražniki, naša kraljevina pa ne. Istotako je Švica razdeljena na kantone ali državiče samo po zemljepisnih in zgodovinskih načelih, brez vsakega ozira na narodnost. Poleg tega je Švica sama mala državiča, a posamezni kantoni večkrat niso večji od naših sodnih okrajev. Ta državiča nima nobenih mednarodnih nalog. Nikdo je ne bo napadel, ker je vsem sosednim velikim državam všeč, da obstoji med njimi ta mali »pufferstaet«. Švica je torej neutralna že po svoji mednarodni legi. Naša kraljevina pa je mnogo večja, ima čisto drugačno mednarodno lego in federalisti zahtevajo, da se razdeli čisto po drugih načelih, kakor je pa razdeljena Amerika, Švica ali tudi Nemčija.

V Nemčiji se je razvil na podlagi visoke kulture, zlasti pa tudi na podlagi fizične moči Prusije, tako močan enoten duh, da je država lahko prenesla nekoliko »serenismov«, katerih moč je bila samo imaginarna in ki so se očuvali kakor v kakšnem zverinaku. Nemčija je bilo močna kljub svoji federalizmu, ne pa radi njega.

To so tri glavne primere modernih zveznih držav, a vse tri ne dokazujejo ničesar, ker gre pri nas za nekaj čisto drugega. K večjemu dokazuje samo to, da je pod gotovimi okoliščinami mogoča tudi zvezna država, česar pa itak nihče ne taj.

Vprašanje je samo, če je pri nas mogoča federativna država in če je mogoča po onih načelih, na katerih stoji naš federalizem?

Vprašanje je samo, če je pri nas mogoča federativna država in če je mogoča po onih načelih, na katerih stoji naš federalizem?

Vprašanje je samo, če je pri nas mogoča federativna država in če je mogoča po onih načelih, na katerih stoji naš federalizem?

Politične vesti.

— Kdo vlada v Beogradu? Naše uredništvo dobiva že nekaj mesecev sem anonimna pisma, ki se nanašajo večinoma na naše politične razmere. V posrednih pismih anonimniki v zvezi s političnimi dogodki napadajo zlasti glavnega urednika kot izdajalca in ga obkladajo z najordinarnejšimi psovki. Vse ta brezimna pisma, ki so jih pisali subjekti, ki nimajo niti toliko poguma, da bi se podpisali, smo s prezirom metali v koš, ker se nam ni zdelo vredno, da bi reagirali na te izbruhe blaznega fanatizma in plemenske borniranosti. Danes pa smo dobili dopisnico, dano na pošto 16. t. m. na železniški progi Kamnik-Ljubljana (Homec?) katere vsebina je tako značilna za mišljenje in čustvovanje gotovih naših ljudi, da jo v celoti priobčujemo. Pismo slove: »Oprostite, to je že nezasišano, kakor Vi in »Jutro« divjata zoper »klerikalce«! Mar slovenski klerikalec ni človek in Slovan, kakor kdo drugi? Tudi jaz sovražim licemerje in nevedneže, a vsak klerikalec pa to ni! In potem, zakaj bi vsakdo ne smel biti mišljenja, kakršnega hoče? Nekulturno in ostudno je torej, sovražiti in preganjati koga, ako je nasprotnega mišljenja! Vem, da si je framonstvo postavilo nalogo, ne le krščanstvo, marveč tudi Slovanstvo iztrebiti iz zemlje in je mnenja, da se sme v to posluževati tudi najbolj barbarških sredstev. Kdo pa je dal framonstvu sploh to pravico? Mar li stvarnik sam, pred katerim smo vsi enaki? Zidovsko načelo je, da »Slovanov ni treba« na svetu. Ali pa se naj Slovani za taka načela brigamo? Ali naj se celo pustimo od židovskega, t. j. framonškega denarja plačati za to, da njegova načela izvajamo proti sobratu Slovanu? Čudno je pač, da Vi in »Jutro« ne moreta izhajati brez te izdajske opore! Javna tajnost pa je, da v Beogradu ne vlada Slovan, marveč Nemec in Jud pod srbsko krinko! Ali pa ste Vi že tako daleč zabredli, da stojite v službi onega Žido-Berolina, čigar politika gre za popolnim uničenjem Slovanov? — Nazdra! — Slovan.« — Torej v Beogradu ne vlada Slovan, marveč Nemec in Žid pod srbsko krinko in pa framonzi! Ali ni ta trditve blaznost, naravnost delirij plemenske in strankarske borniranosti, zagrizenosti in zaslepljenosti? Srbi, ki so še štiri leta kot heroji borili proti Nemcem in Avstrijem in na žrtvenik te borbe položili celo svojo domovino, so sedaj v službi istih Nemcev, oni pa, ki so bili ves čas svetovne vojne hlapič Nemcev in Avstrijev in so krivili hrbte pred Habsburžani in Hohenzollernci, so sedaj edini poborniki in nositelji slovanke misli! Probatum est!

— Posledice nesposobnosti poslanca SLS. Pod tem naslovom prinaša »Ljudski Tednik« zelo umesten članek, ki se peča s perečim vprašanjem ljubljanske bolnice. Z reduciranimi reveži bolniki vprižarjajo naravnost peklensko demagogijo, da na ta način prikrirajo lastno naglavno krivdo na teh dogodkih. Poglejmo torej, kaj o tej krivdi piše »Ljudski Tednik«: »Uprava ljubljanske bolnice je te dni razglasila, da mora skrbeti obratovanje, ker v sprejetem državnem proračunu ni zadostno poskrbljeno za kritje stroškov bolnice in ker se uprava mora točno držati postavk uzakonjenega državnega proračuna. Vprašanje je, kdo je kriv, da ni v državnem proračunu zadostno poskrbljeno za naše bolnice? Ponovno smo naglašali, da homo delo in sposobnost naših poslancev v prvi vrsti sodili po tem, kako bo državni proračun sestavljen. Zakaj državni proračun je okvir, po katerem se uravnava državno gospodarstvo za celo leto. Imeli smo priliko opazovati, kako je bil državni proračun za leto 1924-25 uveljavljen v dolgotrajnih razpravah narodne skupščine. Videli smo, kako je sprva opozicija zavlačevala sprejetje državnega proračuna in videli smo končno, kako so poslanci SLS s svojimi političnimi zavezniki trčili čas z brezplodnimi političnimi debatami tako v finančnem odboru in v pododborih, kakor v glavni in podrobni razpravi narodne skupščine. Čekanja je bilo mnogo, stvarnega dela pa malo. Sedaj pa se že kažejo grehi poslancev SLS, ki se niso niti toliko znali potruditi, da bi v proračunski razpravi preskrbeli nekaj tisočakov za vzdrževanje naših bolnikov. Državni proračun je uzakonjen in jasno je, da se morejo vsi državni izdatki vrstiti le na podlagi državnega proračuna, sprejetega od narodne skupščine. Ako so bolnice dobile ukaz, da

morajo gospodariti točno po proračunu, odgovarja to popolnoma zakonitim predpisom. Seveda drugo vprašanje je, kako to, da postavke proračuna ne odgovarjajo dejanskim potrebam. 21 poslancev ima SLS v beograjski narodni skupščini in vseh 21 poslancev ni imelo toliko soli v glavi, da bi povedali, kako je z našimi bolnicami, da bi poskrbeli za zadostno kritje njihovih stroškov. Njihova dolžnost je bila, da v proračunski razpravi zagotovijo tem ustanovam zadostne dohodke. Vse vpitje časopisja SLS o krivicah, ki se gode radi skrčenja obratovanja v bolnicah ima zato samo demagoške cilje in namen, prikriti nespособnost poslancev SLS. Na koga pa naj pade odgovornost kakor nanje? Ali naj branijo morebiti koristi Slovenije poslanci iz Macedonije, ki jim razmere pri nas niso poznane? Ali so šli poslanci SLS v Belgrad samo zato, da reprezentirajo SLS ali pa zato, da skrbijo za koristi in potrebe slovenskega ljudstva in da mu pribore to, kar mu gre? Točno!

— Žrtve proporca. Občo pozornost je vzbudilo, da ni bil izvoljen znani francoski politik Tardieu. V listu »ECHO National« piše Tardieu o svojem porazu, naglašajoč, da je dobil 77.000 glasov, dočim je v istem departementu izvoljen poslanec Dalimier s 24.000 glasovi. To dokazuje, da ni izgubil zaupanja svojih volilcev. Pride dan, ko bo mogoče izpremeniti sedanjí volilni rezultat. Proporcni volilni sistem pripisuje glasove volilnim listam in ne posameznim kandidatom in po tej poti zagotavlja tudi manjšinam zastopstvo. Tako se zgodi, da pride poslanec manjšinske liste v zbornico z manjšim številom glasov od onega, katero je dobil kak nesrečen kandidat večinske liste.

— Mussolini proti sporom v fašistovski stranki. Mussolini se je vrnil s Sicilije. Čaka ga delikatna naloga, odstraniti nesoglasja, ki so nastala med fašistovskimi voditelji in so se razvila v ostro kritiko. Fašistovska lista »Impero« in »Nuovo Paese« napadeta že dolgo časa bivšega železniškega višjega komisarja Torreja in finančnega ministra De Stefanija. Torreju se očita težki pregreški s prodajo nekega starega materiala, govori se o korupciji in zahteva se od vlade, da se pregledajo vse pogodbe, katere je Torre podpisal. Finančnemu ministru De Stefaniju očitajo akrobatiko v številkah. Posebno pozornost vzbujajo napadi na De Stefanija, katerega se je smatralo doslej za neizogibno podporo fašistovski vladí. Socijalistični listi pridno beležijo to polemiko in jo izkoriščajo po svoje. V milanskem »Sera« piše Edoardo Longoni, da je polemika med fašisti naravnost škandalozna in poziva vlado, da jej napravi energično konec. Oglašil se je tudi Mussolinijev brat Arnaldo v listu »Popolo d'Italia« in jo obsoja najostreje. Longoni pripisuje Mussoliniju nalogo Herkula, da temeljito očisti »Augijev hlev« spekulativ in izkoriščevalcev fašizma.

— Situacija v nemškem taboru v Češkoslovaški. O odnosih čeških Nemcev do Češkoslovaške republike je naš list že večkrat poročal. Ni še dolgo tega, ko so Nemci vzdrževali enotno protidržavno fronto z redkimi izjemami, zato pa je bilo čuti dosti čeških glasov, ki so izpodbujali Nemce, da bi opustili prazen odpor in sodelovali s Čehi. O smernicah nemške politike so odločevali Lodgmannovci, Bairanovci, Schollichovci, Jungovci in slednji Nemec, ki se je zavzemal za Češkoslovaško republiko, je bil od njih proklet. Politika praznega radikalizma nezmožnih voditeljev je povzročila v nemškem ljudstvu vedno večjo nezadovoljnost, dokler ni končno zavladalo ozračje, v katerem sta se izcimila dva politična tabora: tabor bojevitih Germanov ter tabor takih, ki so bili za prijazno sodelovanje s Čehi. Danes sta si oba tabora v laseh in sicer ne samo v časopisju, temveč tudi na shodih, kjer se bije boj glede vprašanja, ali imajo stopiti v vlado ali ne, dajši jih v vlado nihče ne kliče. Šele danes, ko se nihče ne zmeni zanje, se pripravajo za kožo živega medveda. Takrat pa, ko so Čehi potrebovali njih dobre volje, so nemški šovinisti sabotirali Češkoslovaško republiko kjerkoli so jo mogli.

VREMENSKO POROČILO.

— Dunaj, 16. maja. Uradna vremenska napoved za 17. t. m.: Lepo vreme bo trajalo dalje, mestoma prekinjeno po nevihtah.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Sobota 17. maja, nedelja 18. maja, ponedeljek 19. maja in torek 20. maja: Zaprti radi gostovanja Hudožestvenikov.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Sobota 17. maja: Selo Stepančičovo. Izven. Nedelja 18. maja: Živiljski boj. Izven. Ponedeljek 19. maja: Jekaterina Ivanova. Izven.

★ ★ ★

— Umetnostno zgodovinskega društva občni zbor v Ljubljani se vrši v ponedeljek, 26. maja ob pol 12. dop. v pisarni g. referenta za verstvo mgr. Steske v palači pokrajinske uprave II. nadst. Dnevni red: 1.) Poročila odbornikov. 2.) Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti.

— Ogled ljubljanskih spomenikov prirediteljskega zgodovinskega društva v ponedeljek dne 19. maja ob pol 4. pop. Program obsega ljubljanski grad in Florjanski cerkev. Vodi mgr. V. Steska. Sestanek na Gradu pred vhomom v poslopje. Dostop imajo člani in prijatelji društva.

— Ruska Matica pripravlja v juniju v Ljubljani izložbo ruskih knjig in grafike. Bo tudi oddelek »Rossika«, to je vse, kar je pisano o Rusiji in prevedeno iz ruske književnosti na slovanke jezike, zlasti na srpski, hrvaški in slovenski. Naj bi ljubitelji ruske književnosti dali na razpolago svoje knjige, da bi se dobil popoln pregled tehle prevodov in knjig o Rusiji. Naslov: Ruska Matica, Ljubljana, Jurčičev trg, 3. ruski odbor.

Književnost.

— Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo. Letnik II. in II. za leto 1921 in 1922. Vsled težavnih gmotnih razmer je izšel Glasnik sicer malo pozno, a je vendarle dobrodošel. Ta letnik obsega dve polovici: zgodovinsko (66 str.) in prirodpisno (70 str.); prvo je uredil dr. Jos. Mantuani, drugo pa kustos dr. Fran Kos. Prva polovica obsega sledeče zgodovinske razprave: Dr. Fran Kos: »K zgodovini Gorice v srednjem veku«. Pisec nadaljuje svoj spis in navaja stare priče v krajih gorške okolice: o Travniku, Podturnu, o potoku v Korenju, o hribu Grčini, o Liškurju; potem našteva imena prebivalcev v 13. in 14. veku po abecednem redu do Maurus. Spis se bo nadaljeval v prih. letniku. — Dr. Jos. Mantuani objavlja: »Seznam muzejskih slik«. Ta seznam obsega 60 slik, večinoma naših najboljših slikarjev, z natančno označbo. Tudi ta spis se bo nadaljeval. Viktor Steska popisuje predmetni rokopi: Radovljiško matrikulo iz leta 1468. Ta matrikula je najstarejša cerkvena pratika ljubljanske škofije, je ilustrirana z inicijalmi in hrani tudi več zgodovinskih podatkov nekdanje velike obirne radovljiške župnije. — Ivan Vrhovnik priobčuje: »Košček Razlagove korespondence« iz zapuščine Janeza Zana, dne 26. sept. 1920 umrlega 91 letnega duhovnika. To dopisovanje med Razlagom in Zanom je imelo zgodovinsko ozadje, namreč upor bohinjskih kmetov zoper komunistični ogled bohinjskih planin. Vsled upornosti je bilo leta 1872. obojenih 62 Bohinjcev radi zločina vstaje. Bogat je oddelek slovestvenih ocen: Albert Stič: Kmečka hiša na Gorenjskem in kmečka soba na Gorenjskem. List: Starinar, organ srpskog arheološkega društva. List: Narodna starina, ki ga ureja dr. Jos. Matasović. Dr. Konrad Schifmann: Das Land ob der Ens. V spisu je zanimivo poglavje o sloven. kraljev. imenih. Te epise je ocenil dr. Mantuani. Ivan Kotalič ocenjuje spise: »O značenju topografskog nazivanja u južnoslovenskim stranama, ki ga je priobčil Gjuro Szabo v Jugoslov. Njivi leta 1919. Dalje je priobčil dr. Mantuani življenjepis dr. Jos. Grudna in prof. Franca Komarja, Ivan Vrhovnik Transparentni napis dr. Jak. Zupana iz leta 1772. obojenih 62 Bohinjcev radi zločinem zboru.

— Jugoslovenska Njiva. Izašao je novi broj »Jugoslovenske Njive« sa slijedećim sadržajem: Ivo Vojnović: A batons rompus. — Veljko Tomić: Pripovijest o zlatnom lancu. — Stanko Tomašić: Priča o dobroti, koju je domovina promela kroz grad. — Dr. P. Bulat: O imenima naroda. — Dr. B. Prlica: Prodiranje azijskih ideja. — Dr. Vladimir Dvorniković: Krist, Budha, Schopenhauer. — Umjetnost. Be: Strozijev »Zrinski«. — Dr. M. Prilog: K stogodišnjici smrti lorda Byrona. — S: Umetnički ljubitelj Marka Vučkovića. — Koncert praskih učitelja. — Moderna francuska muzika. — Naši kompozitori. — Anie Cella: Izložba D. Kokotovića. — P. L. garić: Beogradske izložbe. — B. Lovrić: Čun na moru. — Nanka. A. Haler: O njegovevoj »Luči mikrokozma«. — Stj. Nijic: Nikola Tommaseo. — Bilješke. — r: Cvjetkovića »Dubrovačka diplomacija«. — A: Lazarevićeva »Ina« iz književnosti. — B: Umetnost i neumetnost. — Antun Barac: Hamlet, Kranjčević, Dvorniković. — A: Hamza Humo.

Rešimo sokolski Tabor!

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je najboljšje in v uporabi najcenejše milo na svetu.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Glasbeni vestnik.

— Slovensko pevsko društvo Moste v Mostah, priredi v nedeljo 18. maja vrtno veselico na prostorih g. Magistra vulgo pri Zakotniku v Mostah. Pri veselici sodeluje Domžalska godba. Začetek ob 16.

— Velika pevaka slavnost se vrši kot zaključek ljubljanskih prireditev povodom Slavčeve, društvene 40. letnice v nedeljo dne 1. junija na vrtu in notranjih prostorih hotela »Tivoli« z obširnimi sporedi. Za zunanja društva, ki se udeležijo pevске slavnosti je ministarstvo saobračaja dovolilo polovično železniško vožnjo. Vdeleženci vzejo na odhodni postaji cel vznožni listek do Ljubljane, pri prihodu ga na postaji ne oddajo, temveč obdržijo in dajo pri odhodu »Slavca« potrditi, da so se slavnosti udeležili, na kar se vozijo brezplačno domov. Vozni listki so veljavni za čas od 27. maja do vstetega 4. junija. Tukajšnja in zunanja društva prosimo, da prijavijo odboru Slavca svojo udeležbo najkasneje do 24. maja t. l. Društva se zbirajo ob 14. pred Narodnim domom in odkorakajo z zastavami in godbo na čelu v povorki skozi mesto na slavnostni prostor. Na dan pevске slavnosti bude »Slavčeva« razstava, o kateri so tukajšnji dnevniki obširno in lakavo poročali ves dan odprta in priporočamo, da si jo udeleženci ogledajo.

Sokolstvo.

PROSLAVA 10LETNICE RAZVITJA SOKOLSKEGA PRAPORJA V MARIBORU.

Sokolsko društvo v Mariboru proslavi 1. junija 10letnico razvitja svojega prapora. Spored proslave prične že na predvečer 31. maja z bakljado in podoknicno kumicjo g. dr. Rosinovi. Ta dan so tudi že naraščajске skušnje za popoldanski nastop v nedeljo. Po članskih skušnjah in Ljudskem vrtu je v nedeljo 1. junija ob 11. uri v veliki dvorani v Narodnem domu slavnostni občni zbor z govorom sedanjega staroste g. dr. Rosine. Popoldne je ob pol 15. uri obhod po mestu. Zbirališče v III. osnovni šoli pri Magdaleni.

Po odhodu pa je ob 16. uri javna telovadba vsega naraščaja in celokupnega članstva na prostoru mariborskega sportnega kluba v Ljudskem vrtu. Zvečer pa se vrši velika veselica v vseh prostorih Narodnega doma, kakor tudi na vrtu ob sviranju godbe železniškega društva »Drave« in sokolskega orkestra.

Pri javni telovadbi nastopijo s posebnimi točkami oni starejši telovadci, ki so nastopili tudi leta 1914. v Rušah. Telovadba bo nudila gledalcem pregled razvoja telovadbe mariborskega sokolskega društva od tedanjih takratnih enostavnih gibov do današnjih kompliciranih vaj, ki so predpisane za pokrajinski zlet v Zagrebu.

Proslava 10letnice razvitja prapora ni samo spomin na veseli društveni dogodek, ampak je tudi spomin onih težkih in žalostnih dni, ki so nastopili pred 10 leti, ko je počil prvi strel, čigar odmev je oznanjal po sarajevskih ulicah, da se je začela predgrda osvobodjenja avstrijskih slovanskih narodov izpod krutega robstva nadutih Nemcev.

Z dovoljenjem predsedstva mariborske sokolske župe vabi odbor sokolskega društva v Maribor sodelovanje vsa ona društva, ki so pred 10 leti nastopila in sodelovala pri razvitju prapora v Rušah. Posebno pa se vabijo, da pridejo ta dan v Maribor vsi oni bratje in sestre kateregakoli društva, ki so bili ob izbruhu svetovne vojne aretirani od avstrijskih oblasti radi svojega nacionalnega mišljenja in čustvovanja, da skupno nastopijo pri sprejemanju in tako dokumentirajo našim narodnim nasprotnikom, da zmaga pravica in ideja nad kruto silo.

— Sokol I. obvešča svoje članstvo, da je preselil vse telovadne oddelke članov in članice ter mladine na svoje letno telovadišče na Taboru. Redna telovadba članov v ponedeljekih, sredah in petkih ob 20. do 22. ure, članice v torek in četrtek ob 20. do 22. uri, moški naraščaj ob 20. do 22. uri, ženski naraščaj ob 19. do 20. uri. Ob dnevi kot članice, moška deca ob 18. do 20. uri, ženska deca ob 18. do 20. uri. Ob dnevi kot članice, moška deca ob 18. do 20. uri, ženska deca ob 18. do 20. uri. Pozivljamo vse oddelke na točnost in rednost. Ob nedeljah je prosta večerja vseh oddelkov. Ob dnevi neugodnega vremena se telovadi v telovadnici po dispoziciji na telovadišču. Bratje in sestre! Vso skrb in ljubezen posvetimo našemu domu in pomagajmo želji nas vseh, da bo dom v Jeseni še uporaben za našo telovadbo! Načelnik.

— Sokol štepanja vas priredi v nedeljo 18. maja za vse članstvo in naraščaj vsled neugodnega vremena dne 4. maja izostali pešizlet čez Golovec na Orie, Podmolnik, Sostro, Blavnik, Štepanja vas. — Članstvo v kroju. Zbirališče pred društveno sobo. Odhod točno ob 13. uri. Povratek do 20. ure. Sokolstvu naklonjeno občinstvo se vabi k udeležbi.

— Sokol na Viču vabi vse včlanjene brate in sestre, da se sigurno udeležijo v nedeljo 18. tm. ob 10. dopoldne sestanka za društveno letno prireditev.

— Tombola Sokola I. se vrši 1. junija. Posegajte po listih. Podpirajte Tabor, ki ga nasprotniki toliko sovražijo in še vedno ogrožajo!

— Sokol II. naznanja tužno vest, da je njegovo dolgoletno, od ustanovitve društva zvesti član br. Tone Vidmar včeraj umrl. Pogreb se vrši danes v soboto 17. t. m. ob pol 6. iz železne bolnice. Članstvo

in naraščaj se udeležijo pogreba v kroju. Zbirališče ob 5. pred mrtvašnico železne bolnice.

— Sokol Železniki. Dne 6. julija t. l. bude slavnostna otvoritev novega Sokolskega doma. Priprave se že vrše. Posetite nas od blizu in daleč.

Zdravstvo.

Dr. Démetér Bleiweis-Trsteniški:

O ZDRAVLILIH.

Medicinsko nepoučeni krogi kaj radi preceňujejo vpliv in učinkovitost zdravil. S tem predsodkom ima računati vsak stvarno misleč zdravnik. Nič redkega ni, da opominja bolnik še pred preiskavo zdravnika z besedami: »Pa da mi predpišete dobra zdravila, gospod doktor, naj veljajo, kar hočejo.« Tak opomin je seveda čisto odveč. Zdravnik skuša vsikdar najboljšo doseči, ozira se tudi na psihične razloge in na sugestivni vpliv ordinacij, toda upoštevati mora vse dane okoliščine.

Vsled velikih napredkov kemije, fiziologije in bakteriologije razpolagamo danes z izvrstnimi zdravili. Toda po večini se ta zdravila ne obračajo proti boleznim kot takim, temveč učinkuje le proti njih posamnim pojavom, proti simptomom bolezni. Tu so čisto odločilnega pomena in v stanju, da rešijo bolniku življenje, kakor n. pr. injekcija adrenalina, ako zastane srce in dihanje, ali injekcija insulina pri težkih diabetičnih pojavih. Le malo zdravil pa imamo, ki so specifična in ki se obračajo naravnost proti vzroku in bistvu bolezni, kakor kinin proti malariji, serum proti difteriji, salvarzan proti sifilisu. Pri težkih in dolgotrajnih boleznih, kakor so obolenja srca in pljuč, motenja presnavljanja, živčna in duševna obolenja, dosega moč dosti več s splošnimi predpisi in napravami, ki naj bolnika okrepijo in mu vrnejo zdravje. Izmed njih naj omenjamo dietetične in klimatične odredbe, kakor so pravilno urejena hrana, počitek in odhiti na dobrem zraku, fizikalno zdravljenje, kopeli vseh vrst itd. Kdo bi zlasti verjel, da moremo z zdravili do živega ljudskim kugam in socialnim boleznim, ki kakor tuberkuloza, alkoholizem in spolne bolezni razjedajo mozeg našega naroda?

Doslej so pri predpisovanju zdravil štedili le bolniški zavarovalni zavodi, ki so tako pridobljene prihranke dosti bolje lahko uporabili svojim zavarovancem v prid, n. pr. za dovoljevanje klimatičnega zdravljenja na deželi, za lečenje v zdraviliščih in kopališčih. Zaradi tega so dajali svojim zdravnikom navodila, ki so stremila za tem, da se prepreči vsako potratno ordiniranje, zlasti predpisovanje dragih in nepotrebnih specialitet, da se pa v ostalem vsikdar uporabljajo najučinkovitejša zdravila, toda v preprosti obliki, brez dragih in nepotrebnih primesi, ki učinkujejo le na barvo in na okus.

Razvrednostitev denarja in z njo združeno splošno obubožanje, ki zahteva, da se na vseh krajih in koncih štedi, je pa dalo tudi nemškemu državnemu zdravstvenemu uradu povod, da je v zvezi z najodličnejšimi kliniki izdelal navodila za varčno pa vendar stvarno in uspešno ordiniranje zdravil. Obenem sta svetovno sloveča internista prof. Kraus v Berlinu in prof. Müller v Monakovem brezdomno na pobudo imenovanega urada v vodilnih medicinskih listih »Deutsche medizinische Wochenschrift« in »Münchener medizinische Wochenschrift« na isti dan objavila uvodne članke, ki naj nemške zdravnike pridobijo za to stvarno in po danih razmerah povsem utemeljeno namero. Naloga državnega zdravstvenega urada ni bila ravno lahka. Na eni strani naj privadi zdravnike na varčnost in prepreči vsako potratno, na drugi strani pa naj ščiti interese toli razvite in po vsem svetu gospodujoče nemške kemijske industrije. Ta industrija nam je v zadnjih letih podala nekatera odlična, po vsem svetu upeljana zdravila, tako salvarzan proti sifilisu, atofan proti protinu in sorodnim obolenjem, preparate bismuta, kojih uporaba je zelo mogočarstva, lek Bayer 205, ki je učinkovit proti gospodarsko tako pomembni spalni bolezni, razne sestavine digitalisa in marsikak nov zdravilni serum. Na drugi strani pa je prav ta kemična industrija kriva, da se je tako razpaslo potratno ordiniranje specialitet. Vsak novi lek, vsako novo sestavino in kombinacijo zdravil je priporočala z veliko reklamo po medicinskih listih, z letaki, brošurami in z brezplačnimi uzorci, ki jih je razpošiljala zdravnikom. Toda le majhen odstotek teh novih preparatov, ki jih je vrgla na trg, se je uveljavil in je obdržal trajno vrednost. Včasih se je kemična industrija v reklamne svrhe posluževala celo dnevnega časopisa in rodbinskih listov, kar je imelo za posledico, da so čisto bolniki kar sami zahtevali, da naj jim zdravnik predpiše ta ali oni novi lek.

Navodila državnega zdravstvenega urada kulminirajo v zahtevi, da naj se zdravniki z večšim in smotrenim, toda kolikor moč preprostim ordiniranjem prizadevajo, da zmanjšajo sedaj

njo visoko denarno obremenitev bolnikov. To ne velja le za potrošena zdravila, obvezila in dietetična sredstva, temveč tudi za vse druge zdravilne metode, kakor n. pr. za fizikalne, klimatične in psihične naprave. Vsak dostupni prihranek na izdatkih za zdravljenje pomenja dobiček. Zdravnik naj vpoštevata pravila o ekonomskem ordiniranju zdravil, od enakovrednih sredstev naj vsikdar predpiše cenejša, zdravila naj ordinira v preprosti obliki in ne v kompliciranih sestavah, taka, ki jih je po lekarnah dobiti v prosti in ročni prodaji, naj po možnosti odredi brez recepta, v primerih slučajih naj bolniku naroči, da si zdravilo pripravi in raztopi doma, z besedno znamko zavarovane in zaradi tega dražje specialitete naj nadomesti z enakovrednimi preparati, ki so nam na razpolago, čisto bo tudi lahko uporabil kako domačo zdravilno snov, ki je cenejša pa enako učinkovita kakor inozemske droge. Slednjič je najučinkovitejše zdravilo vsikdar tudi najcenejše. Kot enakovredna smatramo lahko le taka sredstva, ki dajejo poročilo, da dosegajo ozdravljenje v istem času in z isto gotovostjo; zaradi tega tudi zdravnikom bolniških zavarovalnih zavodov ne sme biti zabranjeno, da predpišejo zdravila, ki so na videz sicer draga, ki

so pa v stanju, da skrajšajo zdravljenje in da bolniku hitreje vrnejo pridobitno zmožnost. Praktični zdravniki naj nove leke uporabljajo le tedaj, ako je njih učinkovitost s sistematičnimi raziskavanji ugotovljena na klinikah ali večjih bolnišnicah. Posebne previdnosti je treba napram onim specialitetam, ki so le tvorniško izdelane sestavine po znanih receptnih predpisih. Prof. Müller, direktor monakovske klinike, razločuje potrebna, koristna, nepotrebna in škodljiva zdravila. S potrebnimi ne smemo štediti, pač pa to lahko storimo s koristnimi. Nepotrebna in odvečna sredstva so dosti predraga; sugestivni učinek na bolnika, ki si ga pričakujemo od sicer brezpredmetnega recepta, pa lahko dosežemo na drug realnejši način. Tako v mnogih slučajih vtriranje in mazanje ni nič drugega, kakor nek simbolični čin in je vseeno, ali ga dosega moč beladoninim mazilom, kafirinim spiratom, opodeldokom ali koniakom in rumenjakom. Za masažo je enako uporabno vsako polsko sredstvo, ki je dober kup. Tudi pri kopališčnem zdravljenju lahko štedimo, ako pošljemo bolnika v kako preprosto letovišče ali kako bližnjo domačo kopel; fizikalno in vodno zdravljenje se pa da izvesti tudi doma, brez motenja poklica.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 17. maja 1924.

Tako Srbi, kakor pa Slovenci?

»S kraljevim ukazom in na predlog ministrstva prosvete je bila te dni odpravljena pravoslavna bogoslovna fakulteta na zagrebškem vseučilišču.

Vest zagrebških listov.

Po prevratu so na zagrebškem vseučilišču osnovali poleg že obstoječe teološke fakultete tudi pravoslavno. Že takrat so se pojavljali v srbski javnosti glasovi proti tej ustanovitvi. Razni srbski listi so naglašali, da docela zadostuje za vzgojo pravoslavnega svečeništva v naši državi že obstoječa pravoslavna bogoslovna fakulteta v Beogradu ter povdarjali, da znači nova fakulteta samo nepotrebno obremenitev državnega proračuna, ne da bi ta nova institucija nudila državi kakšno pozitivno protivrednost. Vkljuv tem nepovoljnim glasovom iz pravoslavnih krogov je ta fakulteta obstojala še do danes, dasi njene eksistence niso upravljali niti številni slušatelji.

To fakulteto so sedaj odpravili z eno potezo peresa! Dasi se Srbom s hrvatske in slovenske strani očita šovinizem ter plemenska in verska ozko srčnost, vendar se v srbski javnosti radi tega ukrepa ni dvignil niti najmanjši odpor ali protest. Srbski listi niso niti registrirali tega dogodka, kar dokazuje, da celokupna srbska javnost uvideva stvarno upravičenost te vladne navedbe in jo odobruje.

Stvar je za one, ki merijo vse po lastnem kopitu, gotovo presenetljiva. Srbsko-pravoslavna bogoslovna fakulteta v Zagrebu je nesporno institucija, ki bi jo Srbi v današnjih napetih notranjepolitičnih razmerah upravičeno lahko smatrali za vprašanje svojega prestiža. Sama na sebi je bila ta fakulteta gotovo brezpomembna: Ako se vzgojuje tistih 10 ali 20 pravoslavnih bogoslovcev v Zagrebu ali Beogradu, je končno stvarno postranskega pomena. Toda fakulteta je bila osnovana na sedaj, bolj kakor kdaj prej, vročih zagrebških tleh, kar bi bilo za Srbe vzroka dovolj, da skušajo to institucijo ohraniti in vzdržati pod vsakim pogojem in za vsako ceno, samo da s tem varujejo svoj ugled, svojo reputacijo in svoj prestiž kot v državi najmočnejši in odločujoči faktor. Pa je ostalo med Srbi vse mirno in ni bilo od nikoder slišati niti besedice protesta! Za nas nekaj presenetljivega, za Srbe nekaj povsem razumljivega!

Kaj bi se na primer zgodilo pri nas, ako bi vlada preko noči odpravila to ali ono fakulteto? Recimo, da bi se vlada postavila na stališče, da zadostuje za katolike, ki jih je v naši državi manj kakor pravoslavni, ena katoliška bogoslovna fakulteta, na primer ona v Zagrebu, pa bi odpravila teološko fakulteto na ljubljanski univerzi.

Križ božji, kak vihar je nastal pod slovenskim globusom, to bi bliskalo in treskalo po časopisih, posebno pa s prižniti, prirejal bi se protestni shodi in sipalo ogenj in žveplo na nesrečno ono vlado, ki bi si kratkim potom dovolila takšen ukrep! Balkanstvo, barbarstvo in nekulturnost, to bi bili najmilejši in najnedolžnejši izrazi, ki bi od vseh strani leteli na naslov vlade in srbskega četa našega naroda sploh. In če bi si kdo med nami drznil rahlo izraziti svoje pomisleke, če je umestno tako divjanje, in če morda ni ta odredba v državnem interesu, bi unisono zakričali ves Izrael: »Križajte ga!« in tisoč rok bi se stegnili, da bi izvršilo to povelje!

Je pač velik razloček med onim, ki ve, kaj je lastna država, in onim, ki se tega ne zaveda in povzru še boleha na sugerirani mu megalomaniji!

ПРИВѢТЬ ВАМЪ, ДОРОГІЕ ГОСТИ!

Отдавая всѣ силы искренности, прогрессу и развитію человѣческой души, призывая вы, славные Художественники, сегодня къ намъ, чтобы и тутъ въ Лjubljanѣ удовлетворить всеобщее стремленіе къ усовершенствованію театральнаго искусства. Какъ видите, гдѣ вы выступили на своемъ триумфальномъ шествіи по Европѣ, встрѣчаетъ васъ также Лjubljanа и вмѣстѣ съ ней вся Словенія съ искреннимъ душевнымъ и братскимъ славянскимъ привѣтствіемъ. Будьте увѣрены, что численностью небольшой словенскій народъ также умѣетъ ценить ваши заслуги за всеобщій культурный прогрессъ, какъ и всѣ остальные культурные народы, принимавшіе васъ какъ дорогихъ гостей въ себя. Мы глубоко увѣрены, что, узнавъ оъ насъ, вы вторично убѣдитесь въ томъ, какъ близко нашему национальному чувству родное русское искусство и какъ дорого намъ братья русскіе художники, пославшіе намъ ознакомленію Словенцевъ съ русской душой и русскимъ творческимъ гениемъ.

ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ, ДОРОГІЕ НАШИ ГОСТИ!

— O razvoju političnih dogodkov. Mandač za sestavo široke koncentracijske vlade je torej »obil'ljuba Davidović. Ze prvi njegovi poizkusi kažejo na to, da se bo njegova misija ponesrečila. Odločilno bo vplivala na razvoj vladne krize vsakakor izjava poslanika Živojina Balugdzica, ki jo je podal v današnji »Politiki«. Ni misliti, da bi bil Balugdzic to svojo izjavo podal na svojo pest. Nasprotno, domnevati se mora, da je bila ta izjava podana v sporazumu s kono. Ako je to tako, pomenja ta izjava vna rej žebelj v raket Davidovičeve koncentracijske vlade. Na vidiku bi potem bila izvenparlarna entarna kombinacija — nevtralna vlada, v katero bi naj vstoili zastopniki vseh treh plemen. Toda tudi šanse za takšno rešitev obstoječe krize so vsprico dejanskih razmer zelo neugodne. Da bi vojvoda Stjepan id prevzel mi jo, da sestavi izvenparlamentarno vlado, je malo verjetno. Vse kaže torej na to, da preostane ob koncu koncev samo še prvotna kombinacija, ki računa z razpustom parlamenta in novimi volitvami. V tem slučaju je treba računati s tem, da se parlament odgodi do jeseni in da ostane na krmilu do jesenskega termina, ko bi se razpustila narodna skupščina in razpisale nove volitve, sedanja koalicijska vlada.

— Sokolski Tabor ne pusti »Slovenca« in našim ljubljanskim klerikalcem duševnega mira. Pred par dnevi so zopet nagromadili v tem listu v dolgovoznem članku kopo laži in neodkritosrčne skrbri za javni blagor. Bivši napredni občinski svet je prodal del Tabora Sokolu, ker je znal ceniti vztrajno delo Sokola za telesno in moralno zdravje, ker je vpošteval, da Sokol vrši del tistih nalog in dolžnosti, ki pripadajo v prvi vrsti občini in državi. Mestna občina in pokojni župan dr. Tavčar sta pa tudi prav dobro vedela, kaj stane ureditev opustošenega neravnega sveta v park in njega vzdrževanje — to gre v milijone. Prostor je bil prodan za ceno 6 in 8 K, ki se jo v letu 1920. ne more imenovati niti pretirano, niti premalo. Klerikalni hišni posestniki, ki imate danes svoje hiše okrog Tabora na bivšem škofovem svetu, vsi ste prišli ceneje do parcele kot Sokol. — In to besno sovražstvo! Ako bi bilo to zemljišče po pravomočni pogodbi res kdaj določeno za javni park, kdaj bi bili klerikalci iz čisto politične strasti in zagriženosti že storili svoje korake. Kakor je lažnjiva ta izjavitelj — kaj vam drago

Če pa mislite, da ima Ljubljana premalo zraka vzlic temu, da iz sredine mesta pridete v desetih minutah na Golovec, Mestni log in Šišenski vrh, se opozarjamo na velike nezazidane ploskve, obsežne vrtove, skrite in obdane z zidom: tik Tabora vrt Lazaristov, škofov vrt, na Poljanah Marjanišče, Lichtenturm, Alojzevišče, sredi mesta velik nunski vrt, kjer goje salate in peteršilj. Zakaj se razburjate, da ti veliki prostori niso javno pristopni. Naša mladina mora skakati po mnogih dvoriščih — po vseh naštetih vrtovih pa se šopiri par duhovnih gospodov in nun. Vi, ki imate po časopisih tako meško in široko srce za javno blaginjo, za zdravje nežne mladine itd., pokažite in dokažite najprej tam, kjer to storite najlažje. Sicer pa klerikalizem in javni blagor! Tudi kozel v zelniku je lahko dober čuvar — toda šele tedaj, če je sam sit!

— Kraljev tajnik umrl. V Gružu v Dalmaciji je včeraj umrl kraljev tajnik Vlado Petrovič - Njegoš, sin pokojnega Blaža Petroviča - Njegoša, državnega svetnika in guvernerja v Skadru. Bil je sorodnik črnogorskega kralja Nikole. Pokojnik je bil v Beogradu zelo popularna osebnost in povsod priljubljen. Kralja Aleksandra je povsod spremljal na njegovih potovanjih. Opetovano je bil s kraljem tudi v Sloveniji. Pogajanja za nakup gradu Suvobor je vodil pokojni Petrovič.

— Odkritje Malgajevega spomenika. Odbor za Malgajev spomenik v Guštanju nam piše, da se vrši dne 29. maja t. l. v Guštanju velika narodna nadstrankarska manifestacija vseh jugoslovanskih kulturnih društev s sledečim sporedom: 1. Sprejem gostov pri vlakih. 2. Ob 10. uri slavnostna sv. maša na trgu, katero služi msgr. dr. Anton Medved z nagovorom. 3. Po sv. maši povorka z vojaško godbo k spomeniku. 4. Pozdrav predsednika, nato odkritje spomenika s petjem. 5. Slavnostni govor g. generala Maistra. — Po slavnostnem govoru petje in drugi govori. (Govorniki, ki želijo nastopiti, naj se z navedbo snovi priglasijo odboru do najkasneje 24. t. m., da se more določiti vrstni red; običajni kratki pozdravni nagovori so dopustni tudi brez poprejšnje prijave.) 6. Povratek v Guštanj h kosilu. 7. Ob 3. popoldne velika ljudska veselica na prostem s petjem, godbo, govori, kjer bo prilika za nastope povrskih zborov in godb. Za vsakovrstna okrepčila je zadostno poskrbljeno. — Polovična vožnja na vseh železnicah je že dovoljena; tozadevne izkaznice se bodo na zahtevo poslale. Posebni vlakji bodo vozili Maribor — Guštanj, Celje — Guštanj in Celje — Maribor, ki vozijo zvečer zopet nazaj. Vozni red se še objavi v časopisih. — Dosegle so se torej vse ugodnosti za posetnike. Slovanska javnost pa mora z obilno udeležbo pokazati našim notranjim in zunanjim sovražnikom, da smo in bomo složni brez razlike strank, kadar bo ogrožena svoboda naše lepe skupne domovine.

— Novi vozni red. V par dneh izide žepni vozni red »Ekspres«, z veljavnostjo od 1. junija 1924. sestavljen po železniških strokovnjakih. Obsegal bo vse za potnika neobhodno potrebne podatke, kot najvažnejše določbe iz obratnega pravilnika, tarife in cene voznih kart, želez, vozne rede, direktne zveze s tu- in inozemstvom, poštno in avtomobilne zveze v Sloveniji, vse parobrodne zveze na Jadranskem morju itd. Kljub obširnosti in brezkonkurenčni vsebini stane izvod samo 10 dinarjev in se dobiva po vseh večjih knjigarnah. Zato zahtevajte povsod edino le »Žepni vozni red Ekspres« in odklanjajte manj vredne izdaje. Knjigarne dobe običajni popust. Po pošti stane Din 1.50 več. Naročila sprejema »Administracija voznega reda Ekspres« v Ljubljani, Pred Igriščem št. 1.

— Osebnost. Naš rojak — Planinčan g. dr. Ivan Milavec, zdravnik na Dunaju je dobil naslov medicinskega svetnika.

— Jubilej. Petdesetletnico svojega rojstva slavi danes gospa Milka Potokova, roj. Pirc soproga višjega železniškega nadzornika. Gospa jubilarica je že 16 let blaginjičarka vzorne in najdelavnejše šentpeterske ženske podružnice »Družbe sv. Cirila in Metoda« in ta podružnica najbolj uspeva prav radi tega, ker ima tako marljiv odbor. Mnogo tisočakov je naša gospa Milka zbrala za našo šolsko družbo in mnogo požrtvovalnosti jo je stalo. Ze kot učiteljica je neustrašno kazala povsod svojo narodnost in napredno prepričanje ter z vno delovala za narodno stvar zlasti na obrambnem polju. Gospe vse najboljše k njenemu jubileju. Naj bi tudi v bodoče z isto vno in s istim navdušenjem delovala za našo šolsko družbo in zbirala kakor do sedaj zanjo tisočake. Živela vzorno-delavna Cirilmetodarka, še na mnoga leta!

— Iz poštne službe. Premesčena je iz Sv. Lovrenca pri Mariboru na Jesenice nov. poštarica Marija Grims.

— Nategaj za kontrolorje mer. Ministrstvo trgovine in industrije potrebuje več kontrolorjev mer in preizkuševalcev čistote zlata in srebra pri zadevnih državnih uradih v Volvodini, Hrvatski, Dalmaciji in Sloveniji. Za sprejem lahko prosijo abjurirani srednje tehnične ali druge srednje šole z ustreznimi izobrazili naj poljšijo profesorje

potrebni dokumenti (po členu 20 zakona o gradnji in ostalih civilnih uslužbenih) ministrstvu trgovine in industrije najkasneje do 1. junija 1924.

— **K umoru Alojzija Smoleta na Igu, ki ga Slovenec dne 15. t. m. podtika kot sad sokolske vzgoje Sokolu, javlja Sokolska župa Ljubljana, da osumljenec Janez Kraljič ni bil nikdar član Sokola, tudi ne član »svetosokolske« družine; njegov oče je bil svojedobno cerkveni ključar na Kamenici pri Igu.**

— **Sprejem v podč. šolo vojne mornarice.** Po naredbi ministrstva vojske in mornarice se sprejme meseca oktobra 1924, v brodarstvo podčastniško šolo vojne mornarice v Šibeniku (Dalmacija) 120 mladenov na gojenje. Pogoji za sprejem so: 1.) Naše državljanstvo (domovnica), 2.) Starost 16 do 18 let (rojstni list), 3.) najmanj štiri razrede osnovne (ljudske) šole (boljsko izpričevalo), 4.) neomadeževano vedenje (naravno izpričevalo), 5.) dovoljenje roditeljev, 6.) krepko zdravje (izpričevalo vojaškega zdravnika). Lastno-ročne prošnje je najkasneje do 30. julija ti. vpsolati komandantu krodarske podčastniške šole vojne mornarice v Šibeniku Dalmacija. Prošnja in priloge morajo biti po predpisih kolokovane.

— **Železnice in naša inteligenca.** Z ostrum na članek pod tem naslovom, priobčen v naši številki dne 10. tm. nam vodstvo biljetarstva »Putnika« poroča, da se vožnja listki kupljeni v predprodaji, v slučaju nevpornosti vedno lahko zamenjajo z vožnjami listki drugega datuma, toda le pod pogojem da se niso bili perforirani od železniškega vratarja ali pa od konduktarja. In tega sledi, da je vsak tisti, ki je potnika popolnoma izključen.

— **Spremembe v vodstvu električne ceste železnice in Ljubljani.** Za obratnega vodjo je imenovan g. inž. F. Vrečko, dosedanj zastopnik »Jugoslov. Službe« d. d. za književodjo g. Uroš Pip, za vodjo tehnične delavnice pa g. Ivan Bitenc. — **Obratno vodstvo se v kratkem preseli v palačo Ljubljanske kreditne banke v prostore zaslojstva »Jugoslov. Službe« d. d.**

— **Važno za vse!** Naproseni smo, da objavimo naslednje: »Vozni red« velja od 1. junija ti. za vse železniške poštne in avtomobilne proge, ki bo obsegal poleg tega tudi vse informativni material potreben za promet in potnika, bo konec tega meseca izšlo upravnistvo »Orjune« v Ljubljani v nakladi 50.000 izvodov. Zato opozarjamo vse p. a. trgovce, obrtnike, banke in splošno vsa trgovska podjetja, ki žele imeti uspešno in dolgotrajno reklamo, na neprekosljivo ugodnost in sigurni uspeh inseriranja v tem »Voznem redu«. Posebno važnost pa je posvečati temu, da bo ta »Vozni red« vseboval samo oglaševanje slovenskih tiskov in podjetij, dočim bo tiskov, kojih gospodarji so tujerodci, oziroma v katerih prevlada tuji kapital, opisal v posebnem seznamu, tako, da bo pred nakupom blaga vsakemu znano, ali je tiskov slovenska ali ne; to je, da bo znal vsakdo upoštevati in tudi faktično izjaviti geslo »Svoji k svojima«. Tiskani prostor v oglašnem delu »Voznega reda« bo 8,5 cm širok in 13,5 cm visok, kar znaša 115 kvadratnih centimetrov. Cena oglasov je 4 Din za centimeter, tj. ena stran 460 Din, pol strani 230 Din, četrt strani 115 Din itd. Vozni red se bo brezplačno razpečal. — **Oglase, event. važne podatke in drugo sprejema upravništvo Orjune, Ljubljana, Učiteljska tiskarna.**

— **Opozorilo!** Mestni magistrat opozarja občinstvo, da ne pošilja ob prijliki novermitve postavljenih lesenih signalov (na Ljubljanskem polju v Spodnji Šiški in na šišenskem hribu), ker se bodo krivci sicer kaznovali po občinskem redu § 70 odst. 3 z globo do 200 Din ali ob neizterljivosti z zaporom do 40 dni.

— **Izseljevanje iz Jugoslavije v mesecu marcu.** Izseljeniški komisariat v Zagrebu javlja: Meseca marca se je izselilo iz naše kraljevine vsega skupaj 1700 oseb in sicer 1167 moških in 533 žensk. Izselilo se je: iz Vojvodine 979 oseb (529 moških, 450 žensk); iz Hrvatske in Slavonije 345 (300, 45); iz Dalmacije 164 (145, 19); iz Srbije 102 (101, 1); iz Slovenije 79 (67, 12); iz Črne gore 18 (12, 6) in iz Bosne in Hercegovine 13 (13) oseb. Po poklicu je bilo kvalificiranih delavcev 50, nekvalificiranih 85, polidelcev 1115, prostega poklica 30, dece in starčkov 420. Izselilo se je: v Brazilijo 711, v Argentino 431, v Kanado 352, v Zedinjene države 146, v Chile 10, v ostale dele Amerike 27, v Avstralijo 20 in v Novo Zelandijo 3 osebe. — **Poleg tega je odpotovalo iz naše kraljevine v prekomorske kraje meseca marca 93 tujih državljanov, od teh 73 Amerikancev (Zed, države), 4 Kanadčani, 4 Argentinci, 5 Madžarov, 4 Čehoslovani in 3 Rusi.**

— **Splitki portland cement.** Iz trgovskih krogov se nam poroča, da se pod tem naslovom od gotovih strani ponuja cement brez navedbe zadevne znamke. Ker se v Splitu nahajajo štiri tvornice za cement portland, katere izdelujejo različno kakovost tega produkta, se priporoča pri nakupu posebna opreznost. V lastnem interesu naj se pri nakupu zahteva vedno navedba znamke.

— **Smrtna kosa.** Sročil je po daljši bolezni umrla v Kropi na Gorenjskem v visoki starosti 92 let ga. Marija Šolar, mati g. Frana Šolarja, bivšega ravnatelja kproarske železniške zadruge, posestnika, in g. Josipa Šolarja župnika. Pokopnica je bila plemenita slovenska žena, ki je bila znana široko naokrog po svoji dobročernosti in darovitosti. Obitelj je stebel naprednikov v Kropi, Pogreb bo v nedeljo popoldne ob 18. na domače pokopališče v Kropi. Blag ji spomin! Težko prisaedi rodbini naše sožalje!

— **Pegasti legar v vzhodni Srbiji.** V Črni Travi, kraju v vzhodni Srbiji so ugotovili šest slučajev obolenosti od pegaste legarje. — **V sosedski tovarni napen-**

ta, v kateri je zaposlenih 2500 delavcev, se je jel razširati legar. Oboleni je 38 delavcev in dva sta že umrla. Ker je tovarna nehiteljno urejena, obstaja bojazen, da se bo epidemija razširila.

— **Oddaja lova.** Dne 26. junija ti. ob 9.30 bo na uradnem dnevu v škofljoki oddan v zakup lov krajevne občine Škofja Loka na javni dražbi za dobo od 1. avgusta 1924. do 31. maja 1929.

— **Smrtna kosa.** Umrl je dne 15. t. m. po kratki mučni bolezni g. Vinko Pantar v bolnici v Kandiji pri Novem mestu, uradnik Alome Company, tu. N. v. m. p.

— **Poplava v Osijeku in okolici.** Drava je tekla zadnjih 24 ur zopet narasla in je dosegla višino 4 m 30 cm. V gornjem svojem teku Drava pada, dočim pri Osijeku vedno narasla in sicer zato, ker se vsled silnega porasta Donave ne more istekati vanjo. Voda je poplavlila seli Sarvas in Retfalva. Prebivalci vasi Kišdarda in Egenfalva so morali bežati in zapustiti svoje domove. Vsa živina je bila prignana v Osijek. Nasip je voda zrušila in poplavlila vsa polja daleč naokoli. Nekateri hiše so do dva metra pod vodo. Prebivalstva se je polastila panika.

— **Iz raznih krajev države.** V Kovinu sta bila umorjena 7letni goslinčar Aleksander Balog in njegova 28letna hčerka Elizabeta Balog. Morilci so odnesli mnogo zlatnine in drugih predmetov. — V Subotici se je obesila iz strahu pred obravnavo Stevanja Kalmar. Obravnavo bi se vršila radi neke dediščine. — Pri Temešvaru je vlak povozil nekega neznanca, čegar identitete dosedaj še niso ugotovili. — V Novem Sadu je bil aretiran Bora Stanisavljevič, blagajnik društva Continental, ki je društvo pomeveril večjo svoto denarja.

— **Družinska tragedija.** V banatskem selu Odžaci se je odigrala te dni krvava rodbinska žaloigra. Posestnik Stefan Geisler je živel v vednem prepiru s svojim sinom, ker se je slednji proti njegovi volji poročil z neko siromašno deevko. Prepri v hiši so bili na dnevnem redu. Dne 13. tm. svečer je stari Geisler nenadoma brez vsakega povoda napadel svojo snaho. Sin je medtem prihitel v kuhinjo in med obema je nastala borba na življenje in smrt. Stari Geisler je potegnil velik kuhinjski nož in prerazil Josipu vrat. Sin je bil takoj mrtev, stari Geisler pa je bil aretiran.

— **200.000 Din za dekliško čast.** Pred prvoinstančnim sodiščem v Beogradu se vrši razprava proti nekemu beogradskemu trgovcu, ki je onečastil praktikantko na sodišču gđ. R. Trgovce je zahajal v hišo omenjene deevke, jo nekoč opijani in jo v takem stanu zapeljal. Da bi deevka molčala, ji je obljubil, da jo vzame v zakon, vendar se je medtem oženil z drugo. R. zahteva 200.000 Din odškodnine za svojo čast.

— **Mož ubil ženo.** V Čestinu pri Kragujevcu se je odigrala te dni krvava zaklonska tragedija. Života Vulović, 19letni seljak, se je stalno prepiral s svojo ženo, ki mu je tudi večkrat pobegnila. Pred dnevi mu je zopet ušla in Vulović se je nad tem tako razjezil, da je odhitel za njo. Dohetil jo je na koncu sela njenih roditeljev in jo toliko časa pretepal, da je obležala mrtva. Nato se je sam jvil orožnikom.

— **V strahu pred »glavnjačo«** skočil v Savo. Pri neki raciji beogradske policije je bila aretirana večja družba sumljivih ljudi, ki so se potikali po mestu brez posla. Policija jih je odtirala v glavnjačo, zapor beogradske policije. Med potjo pa je eden aretiranih nenadoma uskočil in je pobegnil proti Savi. Orožniki so ga zasledovali, vendar je bil neznanec umeš in je skočil v Savo, iz katere so ga potegnili nekateri ribiči. Kasneje se je ugotovilo, da je pobegnil Trifun Tanasilevič iz Modosa v Banatu in da je iskal skupno s svojo ženo v Beogradu zaslužka. Strah pred glavnjačo pa ga je nagнал v vodo.

— **Policajska kronika.** Ovdabe: tatvina 1, cestnopolicjski red 8, prekrščenje policijske ure 1, pasji kontumaci 3, žaljenje straže 1, nedostojno vedenje 2. — **Tatvine.** Na Ljubljanskem polju so bili v času od januarja do marca ukradeni z vojaških letal 4 magneti, znamke »Bosch«, vredni 10.000 Din. — **Delavki Mariji Doberlet iz Šiške** je bila ukradena 250 Din vredna srebrna ura.

— **Uprava našega lista** je prejela za C. M. družbo 200 Din, katere je daroval omlazje pri Belem volku v počaščenje spomina pok. g. Antona Krelčiča. — **Iskrene hvala!**

— **Promenadni koncert** godbe Dravske divizije v nedeljo 18. t. m. ob 11. v Zvezdi. Kapelnik dr. Jos. Cerin. Spored: 1.) Muhvič: Srb, Slovenec i Hrvat, korčanska. 2.) Chopin: Poloneza. 3.) Rendla: Srpski zvuci. 4.) Dehbes: Intermezzo iz »Nalce«. 5.) Wagner: Valkira. 6.) Novosad: Gavota.

— **Trgovino Tomo Mencinger na Sv. Petra cesti** sta prevzela gg. Winter & Zupan.

— **Novi tečaj za strojeplasje, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo** (zaseb, pouk) se začne na zasebnem učilišču Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 2. junija t. l. ter trajajo 4 mesece. Vpisovanje in poljsnla v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

— **V nedeljo 18. maja na Strelišču pod Rožnikom** se vrši vrtni koncert, kakor tudi vse nadaljnje nedelje.

— **Pošestite gostilno »pri Nestinu«**, Tržanka cesta!

IZ CELJA.

— **Sesnam porotnikov za drugo porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Celju** dne 2. junija 1924. Glavni porotniki: Vekoslav Finšger, gl. sal. tobaka, Celje; Alojs Cvahka, pos. in župan, Ljčenca; Fran Drobnič, trgovec, Laško; Alojs Frece, trgovec, Celje; Franec Jug, trgovec, Celje; Jožef Zagradnik, posestnik, Slatina; Vladimir Bresovnik, trgovec, Vojnik trg; Fran Kolenc, velepos., Juvanje; Martin Zdošek, velepos., Okrog; Albin Pečar, trgovec, Imeno; Al. Simončič, kmet, Rečica; Jakob Pajk, elektriker, Celje; Josip Osolin, trgovec, Laško; Josip Ježovnik, posestnik,

Stari trg; Leopold Brudermann, pos. in trg., Konjice; Ivan Zupan, posestnik, Ljčenca; Maks Zabukovšek, krojaški mojster, Celje; Fran Stropnik, pos. in gostil., Družmirje; Anton Pernat, gostil. in trg., Meša; Viktor Piliš, pos. in trg., Zalec; Peter Truger, pos. in župan, Mostje; Fran Schauer, graščak, Brode-Krasko; Fran Stuger, kmet, Slonogsko-Kapele; Jožef Jug, pos., Zalec; Jožef Čebular, pos., Grobelno; Tomaž Blane, pos., Ljčenca; Fr. Roblek, velepos., Zalec; Viktor Belič, trgovec, Celje; Alojzij Logar, pos., mes. in gostil., Sv. Lenart; Fran Gorican, pos. in mizar, Zalec; Iv. Ban, kmet, Gorjana; Ivan Gruber, trgovec, Družmirje; Vinko Kvader, velepos., Zalec; Anton Plaskan, pos., Rakovlje; Ferdo Kac, velepos., Smartno; Ferdo Pustek, trgovec, Šmarje. — **Dopolnilni porotniki:** Jožef Travnar, pos., Arjavas; Fran Sodlin, gost. in pos., Bukovžlak; Boris Batič, trgovec, Celje; Ernest Marinc, pos. in lesni trgovec, Celje; Jakob Lohan, pek. mojster, Celje; Anton Robek, gostilničar, Celje; Jernej Golčar, sedlar, Celje; Anton Hofbauer, trg., Celje; Karol Rezar, pos., Kresnice.

— **Poletno porotno zasedanje v Celju** bo trajalo okoli 20 dni, ker pride na vrsto več obsežnih slučajev.

— **Pobiranje eksekucijskih pristojbin v Celju.** Z naredbo velikega župana mariborske oblasti so se mestni občini celjski podelilo dovoljenje, da sme pobirati naslednje eksekucijske pristojbine: za opomin od vsakega dinarja po 1 paro, za ružen od vsakega dinarja po 1 paro ter za prodajo od vsakega dinarja pol pare. Te pristojbine veljajo za vse dajatve lastnega in prenehanega področja obštne ter se tudi v poslednjem primeru stekajo v mestno blagajno.

— **Nočno lekarniško službo** opravlja ta teden lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— **Naprava rezervnega odcepa pri mestnem vodovodu.** Mestni občinski svet je svoječasno sklenil, napraviti za onl del vodovoda, kjer običajno pokajo cevi, rezervni odcep, da bo omogočil redno preskrbo mesta z vodo v vsakem slučaju. V dnevi od 21. do 24. maja se bo montiral rezervni odcep na glavno vodovodno cev. Mestni vodovod bo v tem času zaprt. Občinstvo se opozarja, da se pravočasno preskrbi z vodo.

— **Smrtna kosa.** V četrtke je umrla v visoki starosti 88 let mati gospe Tomašek, vdove pred kratkim umrlega davčnega nadp. v pok. g. Tomaška.

— **Kolo je ukradel Ivan Valek,** delavec iz Pregrada g. Jos. Kovarčič pred trgovino Rakusih na Kralja Petra cesti. Uznemirila so aretirali in aprili. — **Radi vlažugarstva** sta bili aretirani dve ženski in oddani v zapore okrajnega sodišča.

— **Gledališče.** V torek 20. maja se vprizori »Nioba« za Aabonma. — V četrtak 22. maja opereta »Pri treh mladenkah«. Izv.

— **Koncert.** V soboto 24. tm. se vrši v Celju koncert Mariborske Glasbene Maltice, kateri bi se imeli vršiti že 17. tm., pa je bil radi škrtlice odpovedan.

Ne pozabim te, Mirim čokolada!

3327

IZ MARIBORA.

— **Smrtna nesreča v Gosposki ulici.** Beradica Veronika Pesek iz Sp. Dupleka je v petek dopoldne ob pol 11. sedela v veži trgovine Požar v Gosposki ulici. Med tem časom pa je pripeljal voznik imenovan tvrdke svoj voz, katerega bi moral postaviti skozi vežo na dvorišče. Ko je opazil na tleh sedečo žensko, je zakričal, da bi jo s tem opozoril na pretečo ji nevarnost. Vendar pa je bilo že prepozno, kajti voz jo je priitnil k zidu, pri čemur je dobila tako težke poškodbe na glavi, da je po preteku petih minut nastopila smrt. Prepeljali so jo v mrtvašnico pokopališča na Pobrežju. Nesrečnica je bila gluha in vsled tega že večkrat v nevarnosti pred povodenjem na ulici. Žalostna smrt jo je zasledila, ko je v Požarjevi veži štela naberačeni denar. Da ne pade v nadležno občino, sta se ona in njen mož preživila z beračenjem po mestu, imela sta vsak svoj rajon.

— **Kontrola stanovanj.** Ponovno smo opozorili, kako nujno potrebna bi bila v Mariboru temeljita kontrola stanovanj. Da bi taka kontrola imela tudi uspeh, kaže slučaj v Slovenski ulici 20. Tu stoji stanovanje z dvema sobama prazno že nad eno leto. Stranka, kateri je bilo stanovanje nakazano, se je odpovedala vporabi, na kar je bilo stanovanje nakazano letos 1. marca drugi stvanki. Ta stranka pa ne more iti notri, ker je gospodar med tem pričel preurejati tla. V tej hiši pa je še več drugih prostorov, tako da bi se z malo preureditvijo lahko dobilo 8 sob, od katerih tri so že gotove. Treba le več energije in dobre volje.

— **Nesavladna vročina.** Zadnje tri dni je bila tudi na Stajerskem izredna vročina. 28 do 30° C vročina v senci in še o polnoči 16 do 20° C. Vročina jako povojno vpliva na sadje in polje.

IZ PTUJA.

— **Pametna odredba.** Kr. okr. glavništvo v Ptuj razglša: V poletnem času, to je od 1. aprila do 31. septembra morajo biti vsa velna vrata po mestu zaprta in sicer od 21. do 5. jutraj, po senci od 1. oktobra do 31. marca pa od 30. svečer do 6. jutraj. Istotako je strogo prepovedano igrati, se sabavati ter kričati po privatnih stanovanjih od 22. svečer do 8. jutraj. Vse odgovornost nosijo hišni gospodarji. Policija je dobila nalogo, da najstrožje nadzoruje, da se bo ta naredba upoštevala.

— **Dramatično društvo v Ptuj.** Je poskrbelo za gostovanje mariborske marionetnega gledališča. V nedeljo 18. tm. ob 15. popoldne bo mladinska predstava »Snežulčica«.

— **Tiskovno društvo.** V Ptuj se je ustanovilo Tiskovno društvo. Za predsedni-

ka je bil izvoljen prof. Anton Kolarič. Društvo bo otvorilo v kratkem trgovino s papirjem, šolskimi in pisarniškimi potrebščinami ter devocionalijami na Slovenskem trgu št. 1 v prejšnjih prostorih trgovca Kraigherja.

— **Svilnaki sejem** se vrši sopen 21. tm. kakor običajno. Živinski in konjski pa 20. tm.

— **Fantovski pretepi.** Prošlo nedeljo se je vršila v obče znani gostilni Potočnik v Krčevini pri Ptuj velika majniška veselica. Navzočih je bilo tudi precej kmečkih fantov, kateri so se sprli med seboj radi

nekega dekleta. Nastal je hud pretep in klanje z noži, da je bila groza. Dva fanta sta dobila z noži jako težke telesne poškodbe. Fantovski pretep bi se še dalje vršil, ter bi ostalo na mestu gotovo še več žrtev, ako bi ne nastopilo orožništvo z vso silo ter preprečilo nadaljnji poboi.

— **Vlomi.** Pri Sv. Barbari v Halozah pri Ptuj so vlomi in tatvine zadnji čas na dnevnem redu. Orožništvo se je posrežilo dne 8. t. m. ujeti spet enega pučka, nekega Martina Bolkoviča, ki je s svojo ljubico M. Korošec izvršil v okolici velike tatvine in vlome.

Telefon 730 Kino „Ljublianski dvor“ Telefon 730

Nedelja 18. Ponedeljek 19. Torek 20.

Briljantna smehapolna burka:

„Kontrolor spalnih voz“

(Le Controleur des Wagons-Lits)

Izredno uspela in zelo duhovita ljubavna burka. V glavnih vlogah: Oreste Bilancio, Leonie Laparte, Alberto Collo Annie Wild, Lia Miari.

Umetniško vodstvo:

Mario Atmirante.

Predstave ob nedeljah ob pol 11., 3., pol 5., 6., pol 8., in 9., ob delavnikih ob 3., pol 5., en četrt na 8. in 9.

Čaruga pred sodiščem.

(Nadaljevanje.)

V petek, 5. dan razprave.

Na današnji razpravi se je med občinstvom pojavil Čarugin oče, stari Stanisavljevič in sledil razpravi proti sinu. Težko je moralo biti starcu pri srcu, ko je gledal sina, kako se brani pred obtožnicami in kako občinstvo proti sinu s predstoječimi visilicami. Med razpravo se je stari Stanisavljevič onesvestil ter so ga morali odnesti iz razprave dvoran na hodnik. Obvladane od bolesti je še hotel zapustiti Osijske, ne da bi videl sina. V zadnjem trenutku ga je zadržal Čarugin bratitelj. Oče in sin sta se nato sestala v sobi preiskovalnega sodnika. Čaruga se je bližal očetu, potrt in ganjen. Rožljajoči okovi so v prvem hipu ostršili starca, ki se je umikal. Nato sta se objela sin in oče s pritaenim jokom. Molk je prekinil bratitelj, ki je pozval Čarugo, da pove očetu, zakaj ga je pozval. Mesto odgovora je Čaruga še enkrat objel očeta, nakar je odvrnil: »Ne morem govoriti«. Stanisavljevič je nato pred sinom razgrnil darove, pogache, slanino in kruh, poslednje kar je mogel prožiti sinu v zaporu. Čaruga je sprejel darove iz očetovih rok in jih postavil na mizo. Medtem je oče, premagan od bolesti, zapustil brez slovesa svojega sina in koj odpotoval iz Osijske.

XXV. slučaj. 27. oktobra so napadli Šulentič, Prpič, Krmpotič in Šikič hiše Henrika Pfaffa in bratov Sudiča in Gunji. Lastnikom so zapretili s puškami ter jim odnesli dragocenosti v vrednosti 50.000 Din. Čaruga je tedaj branil Sudiča, ko so ga razbojniki hoteli preteptati, ker ga je poznal kot dobrega Hrvata. Čaruga zanika, da bi bil prejel kak denar. Predsednik sodišča mu predločuje dokaze orožnikov in sodišča, ki jih pa Čaruga trdoglavo zanika. Po odmoru preide razprava na

XXVI. slučaj, ki se je izvršil 14. oktobra v Ivankaevem. Davida Auslenderja in njegovo ženo je Čarugina družba oropala za 16.000 Din. Čaruga navaja neke osebe, ki so baje sodelovale pri tem ropu, ki pa niso bile zraven. Pri popoldanski razpravi se je obravnaval poslednji Čarugin zločin, umor gozdarja Pirkmayerja v Tompojevcih.

Predsednik poziva obtoženca, da priporoči, kaj se je godilo v Tompojevcih. Med splošno pozornostjo občinstva odgovarja Čaruga:

»Slavno sodišče, o tem nimam pojma. Nisem bil v Tompojevcih.«

Nemir med občinstvom.

»Kje pa ste bili?«

»V Vinkovcih.«

»Zakaj pa ste še vse to priznali?«

»Ker so me toliko žandarji.«

»Kako pa ste mogli opisati to zločinstvo, ako niste bili prisotni?«

»O njem mi je pozneje pripovedoval Prpič.«

»Ali pride in tudi vaši tovariši so o tem ravnotako izpovedali, kakor vi.«

»Ne vem, zakaj nisem bil prisoten.«

Predsednik opozarja Čarugo na njegovo izpoved v preiskavi, nakar Čaruga odgovarja:

»Ta izpoved ne odgovarja resnici. To bodo dokazale priče.«

Glasom lastne izpovedi je Čaruga vstopil v sobo gozdarja Pirkmayerja in ga pri spopadu dvakrat udaril s samokresom po glavi. Nato je nekdo ustrelil. Strel je Čarugo ranil na bradi. Koj po tem strelu je izstrelil tudi Čaruga. Obtoženec vpadla neravnomo:

»Jaz ga nisem ubila.«

Predsednik: »Kaj vam je rekel Prpič, kdo je Pirkmayerja ubil?«

Čaruga: »Oni, ki je bil notri.«

Predsednik: »Ali je bil Prpič notri?«

Čaruga: »Ne.«

Predsednik: »Kdo pa je bil za vrata notri?«

Čaruga: »Tisti, nekdo« vendar.

Predsednik čita Čarugino izjavo, kjer pravi:

»Moja roka ne dela »felerjeva«. Jaz sem dober »šicer«.

Is izjave izhaja dalje, da se je Čaruga po umorstvu preoblekel v meščansko obleko. Čaruga vpadla:

»Nisem se preoblekel, ker nisem bil sraven.«

Predsednik: »Ali vam je morebiti Prpič rekel, da ste se preoblekli?«

Čaruga: »Da, on mi je to rekel. Med občinstvom nastane veselost.

Predsednik opozarja Čarugo, da je sam pri ogledu na lice mesta pokazal na mesto, kjer se je nahajala Pirkmayerjeva puška. Čaruga se brani: »Jaz nisem ničesar pokazal.«

Nato prečita predsednik izjavo, ki jo je podal Čaruga pred preiskovalnim sodnikom v Vukovaru:

»Jaz Jovo Stanisavljevič, zaslišan radi roparskega umora nad Francem Pirkmayerjem, povsem svobodno in nepristriljen priznavam, da sem član organizirane razbojniške družbe, katere člani so Pavle Prpič, Nikola Mraz, Lončar in neki Peter, ki mu ne vem imena. Priznavam tudi to, da sem sam sodeloval pri umoru. Stal sem pri vhodu na straži. Mraz je stopil v hišo in ubil Pirkmayerja.«

Predsednik ugotavlja, da so Mraz, Lončar in Peter izmišljena imena in da je Mraz sam Čaruga.

Čaruga zanika celo izjavo in dostavlja: »Prpič mi je nekaj govoril, jaz pa sem, slavno sodišče, dodal ostanek in vse olepšale. Občinstvo se smeje.

Predsednik opozarja Čarugo, da je poznal orožnikom in preiskovalnim sodnikom, kje so bile skrite Pirkmayerjeve puške.

Čaruga: »Ni res. Nimam pojma o puškah.«

Na opazko, da je Prpiču rekel: »... sonce ti žarko, zakaj ne streljaš?«, vzklane Čaruga: »Slavno sodiš

OBJAVA.

Peresno lahki kamgarni, listri, si-
ova svila ter coveleard za moške in
trotte, etamin, delaine v najnovejših
vzorcih za damske obleke pri

Lenasi & Gerkman

Streliški sport.

Med najstarejše sporte, kar jih pozna-
mo, lahko uvrstimo streliški sport, ki je
danes povsod bolj razvit kakor pri nas.
Bilo je mnogo predsodkov, vsled katerih
se ni razvijal. Pri Nemcih so bila strelska
društva pred vojno zelo priljubljena. Iz
tega se je sklepalo napačno, kakor da je
to nekako nemško ali avstrijsko veščanje
in zabavljanje. Strelska stvar pa je v re-
nici stara in svetovna, kar sledi iz zgo-
dovine strelskega sporta.

Zgodovina strelskega sporta.

Že v srednjem veku se je vršilo več
zanimivih strelskih tekem. Prva taka tek-
ma se je vršila v Curihu leta 1472, v
Würzburgu l. 1474, v Eicstatu l. 1487, v
Kölnu l. 1501, v Curihu l. 1504, v Celovcu
l. 1560 in v Admontu l. 1579. Najstarejše
streljanje za prehodno darilo je bilo leta
1473. v mestu Schweinfurtu v Nemčiji.

Tu so seveda še streljali z loki in sa-
mobarani. Zmagovalec je dobil srebrna po-
kal in srebrno verižico, ki jo je moral
nositi do druge tekme in to darilo mu je
nudilo posebne privilegije. Schweinfur-
tsko streljanje se vrši še danes in ba-
je še vedno za isto prehodno darilo. Pri
prvi strelski tekmi, ki se je vršila na
Gospodskem polju pri Celovcu, je do-
bil prvo darilo neki Slovenec. Kot zma-
govalec je dobil v dar lepo kmetijo ter
postal prost kmet, ki je samo cesarju
plačeval 1 penig davka na leto.

V novem času zavzema švica prvo
mesto v strelskem sportu. Leta 1857. je
švica prva priredila veliko tekmo za vsa
švicarska prostovoljna strelska društva.
Za tekmo je bilo razpisanih več daril v
vrednosti 4600 frankov. Navdušenje nad
uspehom te tekme je bilo tako veliko, da
so pozneje vsi švicarski kantoni prirejali
strelske tekme. Ako upoštevamo vrednost
daril, ki je znašala leta 1857. samo 4600
frankov, a leta 1901. že 800.000 frankov,
tedaj vidimo, kako sijajno se je v kratki
dobi razvil strelski sport. Razvoj tega
sporta pa so podpirale v prvi vrsti tudi
državne oblasti. Leta 1902. je švicarski
vojaški departement izdal naredbo, ki do-
loča, da morajo vsa oblastva podpirati
prostovoljna strelska društva. Uspeh te
naredbe je bil velik. Dočim je imela švica
leta 1893. le kakih 10 društev z okoli 6000
člani je leta 1902. število strelskih društev na-
raslo na 3600, ki so imela nad 600.000 članov.
Velike strelske tekme l. 1905. se je
udeležilo 3656 društev z 618.815 člani. Po-
streljenih je bilo 24 milijonov nabojev ka-
libra 7.5 mm.

Tudi na Portugalskem uživa strelski
sport veliko zaščito zakonov. Po novem
vojaškem zakonu iz leta 1901. imajo vsi
državljanji ki se udeležujejo prostovoljne-
ga streljanja pravico do krajše vojaške
službe. Dokazati morajo le, da so bili naj-
manj tri leta člani katerega prostovoljnega
strelskega društva. Ministrstvo za vojno
pa prireja vsako leto veliko strelsko tek-
mo za vse člane prostovoljnih strelskih
klubov. Tekme se vrši v Lisabonu in tra-
jajo 3 tedne. Strelska društva imajo okoli
četrt milijona članov. V Franciji je že leta
1902. predsednik francoskih prostovoljnih
strelcev upeljal tudi streljanje po šolah v
Parizu. Pariska občina je dala šolam na
razpolago malokalibrske puške in strel-
ivo. Učiteljsku pa je nudila država poseb-
ne subvencije. Leta 1905. je francosko vo-
jno ministrstvo izdalo naredbo, da je treba
krepko podpirati prostovoljna strelska
društva. Zmagovalci pri tekmah dobe od
države prekrasna darila. Tudi Anglija je
leta 1903. ustanovila strelske šole. V teh
šolah se uri mladina v streljanju z ma-
lokaliberskimi puškami, a od 20. leta naprej
z vojaškimi puškami. V Italiji se je leta
1904. sestel v Rimu strelski odbor pod
protektoratom kralja. Tega sestanka se je
udeležilo okoli 200 odbornikov raznih lov-
skih in strelskih združenj. Iz vrst teh
strokovnjakov je bilo določenih 13. komi-
sij, ki so napravile načrte za prostovoljno
streljanje v Italiji. Komisije so se izrekle
za to, da je treba že ljudskošolsko mladino
urti v streljanju. Iz tega je jasno razvid-
no, kako veliko važnost polaga Italija na
gojitev strelskega sporta. Zedinjene ame-
riške države in Kanada so vpeljale strel-
ski sport v 80 letih preteklega stoletja.
V glavnem gojijo ta sport skauti in pro-
stovoljni strelski klubi. Najboljši strelci
se udeležujejo tudi mednarodnih tekem.
To panogo sporta podpirajo tudi ameriške
tovrnicne orožja, ki dajejo vsako leto za
tekme krasna darila — lepo izdelane pu-
ške. V Evropi je bil predvojno nedvomno
najbolj razvit v Nemčiji. Nemčija je
imela okoli 60.000 strelskih klubov z okoli
2 do 3 milijona članov. Tudi Srbija je
imela pred vojno že lepo razvita strelska
društva.

Med vojno je delovanje strelskih dru-
štev doma sicer prenehalo, a bilo seveda
tem intenzivnejše na fronti. Sedaj po vojni
pa se ta sport zopet v vseh državah
lepo razvija, kar pričajo zlasti lepi uspehi,
ki so bili doseženi pri strelskih tekmah v
posamnih državah.

Strelski sport je lep in zanimiv, za-
hleva dosti izurjenosti, silno velike na-
tančnosti in duševne prisotnosti. Treba je
poznati orožje in treba je mirnega preso-
janja, ako se hoče uspešno streljati. Tudi
vid mora imeti strellec dober.

Prav bi bilo, da bi se ta sport začel
gojiti v šolah in v raznih mladinskih or-
ganizacijah, kakor n. pr. Skavti, Orjuni,
telovadnih društvih itd. Imeli bi dokaj le-
pe zabave, čvrstili bi se duševno in te-
lesno in dober strellec je v potrebi izv-
sten branitelj domovine. V mestih in po
deželi bi se morale ustanovljati strelska
društva. V prvi vrsti je gotovo to po-
ključno naše »Slov. lov. društvo«, da ono
prevzame propagando, kakor tudi vodstvo
in nadzorstvo nad bodočimi strelskimi
društvii.

Nekaj je S. L. D. že storilo. Imeli smo
že dve strelski tekmi, prvo leta 1922, dru-
go 1923., ki sta obe ugodno uspeli. Tudi
letos bo strelska tekma in sicer 15. junija,
kateri se lahko udeležijo tudi vojaki, člani
S. L. D. kakor tudi nečlani. Za mladinske
strelce bo posebno tekmovanje. Natančni
spored, ki bo jako pester, sledi pred tek-
mo.

Nadalje se bodo vršile od 1. avgusta
do 15. septembra strelske tekme po celi
kraljevini. Tudi te tekme se lahko udele-
žijo vsakdo tudi ženske strelke. Pokrovitelj-
stvo nad to tekmo je prevzel naš kralj
Aleksander. Merodajne vojaške in civilne
oblasti naj bi pospeševale, za posamnika
in celo državo tako važni strelski sport.

Kino „IDEAL“

predvaja danes zadnji dan
1. del senzacionalnega filma

Eddie Polo

Tajinstvena podmornica

Predstave se vršijo še danes dopoldne ob
1/2 11., popoldne ob 3., 1/2 5., 6., 1/2 8., in 9.

Turistika in sport.

— Kriza v »Slov. plan. društvu«.
Kakor čujemo, so se v »Slov. plan. dru-
štvu« vsa nastala nesoglasja izravnila.
Sklenjen je obe stranki zadovoljujoč
sporazum. Izredni občni zbor, ki bo v
ponedeljek 19. t. m. ob 20. v »Mestnem
domu«, potече torej, kakor se je nade-
jati, v znamenju splošnega sporazuma,
kar je v interesu društva samo želiti.

— Klub kolesarjev in motociklistov
ilirijski v Ljubljani, priredi v nedeljo dne
18. t. m. ob 15. popoldne svojo običajno ot-
virno dirko na progi Zg. Šiška—Št. Vid—
Zg. Šiška. Start in cilj na Celovski cesti
pri km 2. Sodeč po dosedanjih prijavah
dirkačev katerih je dosedaj skoro 40, in to
iz vseh krajev Slovenije in ker se je prija-
vila ki dirki zopet stara garda »Ilirije« kakor
gg. Ogrin, Reboli, Nardin, Umek, ka-
kateri so po večletnem odmoru zopet vstopili
v vrsto proti mlajšim dirkačem — fafori-
tom, naj omenimo samo Šolarja, Goltesa,
Širajnarja, Bara itd. se nam obeta krasna,
napeto zanimiva borba na cilju, ker je zelo
domovljivo kdo bo zmagal. Med prijav-
ljenimi gosti treba posebno omeniti gos-
poda Koematina od S. K. Primorja g. M.
Proška in I. Ramovža iz Ježice, ki so si
na kolesarskem polju spleli že lepe lavo-
rike. Enako so tudi drugi klubi prijavili
svoje najboljšje vozače, kateri bodo gotovo
napeli vse sile, da bodo častno zastopali
svoja društva. Sprejem gostov je v nedeljo
ob 10. dopoldan, na kar se ob 11. dopoldan
razvije povorka dirkačev po ljubljanskih
ulicah. Ob 19. se vrši klubov družabni ve-
čer, na vrtu restavracije pri Novem svetu,
kjer se razdelje nagrade zmagovalcem in
kamor se vabijo vsi prijatelji kolesarskega
sporta. Odbor.

— Hermes : Jadran. V nedeljo 18. t. m.
se vrši točno ob 18. uri na igrišču Primorja,
Dumajska cesta, prvenstvena tekma med
Hermesom in Jadranom, ki odloči o drugem
mestu prvega ljubljanskega razreda. Med
obema moštvoma vlada razumljiva rivalite-
ta, ki obeta prav zanimivo tolarino.

— Motoklub Slovenija priredi v nede-
ljo 25. t. m. propagandno vožnjo v Mari-
bor. Odhod v soboto ob 2. izpred »Evrope«.
V svrhu dogovora se vrši esestanek članov
v sredo 24. t. m. na vrtu gostilne pri Levu
ob pol 9. zvečer. — Odbor.

— Podružnica SPD v Litiji. Občni
zbor podružnice slovenskega planinskega
društva v Litiji se vrši dne 25. t. m. na pri-
jazni Sveti gori. Sestanek okrog 11.
Vabimo vse člane in prijatelje društva na
zbor. Odbor.

— Motoklub »Slovenija« poziva svoje
člane, da se v čim večjem številu udeleže
jutrišnje prireditve kolesarske »Ilirije«.

— Hašk : Ilirija. Hrvatski akademski
športski klub iz Zagreba absolvirja jutri,
18. t. m. ob 15.30 nogometno tekmo z Ilirijo.
Kakor vedno, vzbuja nastop Haška tudi
tokrat mnogo pozornosti, kar je z ozirom
na ugled in popularnost, ki jo uživa Hašk
široim državam, povsem naravno. Letošnji
važnejši rezultati Haška so: proti Concordiji
4:0, proti Jugoslaviji (v Beogradu) 2:4 in 4:3, proti Oxford U. 3:1, proti Grad-
janskemu 3:0. Kvaliteta Haškovega mošt-
va, njegova izredna kombinacijska igra ter
na drugi strani dobra forma našega doma-
čega moštva obetata za jutrišnje tekmo
najlepši sport. Pred glavno tekmo se vrši
tekma med juniorskim moštvom Ilirije in
Panonijo, po glavni tekmi nastopita Slo-
van in rezervno moštvo Ilirije. Predproda-
ja vstopnic v trg. J. Gorec. Cene: numer.
sežedi Din 20, stojišče Din 12, znižane kar-
te za redno članstvo, dijakle in vojaške Din
8, mladinske vstopnice za nedorošle do 14
let Din 3. Slednje se izdajajo le pri dnev-
nih blagajnah na igrišču, medtem ko se
dobe znižane dijakle, članske in vojaške
karte samo v predprodaji.

— Graški Sturm nastopi prihodnje ne-
deljo 25. t. m. v Ljubljani proti Iliriji. Iz
Ljubljane potuje preko Trsta v Italijo, kjer
igra nadaljnje tri tekme.

— Prvenstvena tekma Jadran : Her-
mes se vrši v nedeljo 18. t. m. ob 18. uri na
prostoru Primorja. Prvenstvena tekma re-
serv se vrši istotom ob pol 10. uri dopol-
dna. Tekma odloči, komu bo pripadalo II.

mesto v prvenstvenem tekmovanju ljublj.
I. razreda. Oba kluba se nanjo mrzlično
pripravljata in je računati na zelo ostro
tekmo. Čigava bo zmaga, je po letošnjih
nastopih obeh moštev docela negotovo.

— Izjava. Ker se za izredni občni zbor
SPD širijo različne vesti, kot da se hoče
turistovski klub »Skala« polastiti koč SPD
ter da klub organizira vso kampanjo proti
gotovim odbornikom in ker se za občni zbor
tudi s tem agitira, izjavljamo: Klub je ved-
no in povsod podpiral delovanje SPD. Ter ž
njim tudi vedno v prijateljskih odnosih
deloval za skupni procvit našega planin-
stva. Izjavljamo, da so vse navedene govo-
rice neosnovane in preračunana agitacijska
intriga ter izjavljamo, da bomo vsako po-
dobno govornične po zaslugi ožigosali. —
V Ljubljani, dne 16. maja 1924. — Odbor
T. K. Skala.

„Stenicol“

najboljše sredstvo proti steniciam. — Glavna
zaloga A. KANC, Ljubljana. 3203

Društvene vesti.

— Poziv! Pogrebno društvo Marijine
bratovščine poziva vse svoje člane, ki so
ostali s članarino na dolgu, kakor tudi
one, ki so bili dosedaj oproščeni, da v
tekočem letu plačajo članarino, ker bi se
jih sicer glasom društvenih pravil črtalo
iz članstva. Istotom je nekaj oblike za po-
grebne nosilce napredaj. Obenem se na-
zanja, da se sprejemajo novi člani vsako
nedeljo od 14. do pol 16. pop. v društveni
pisarni, Hrenova ulica št. 6. Vsa pojasnila
se dajejo istotom. — Odbor.

— Občni zbor društva hišnih posesti-
kov za Maribor in okolice se vrši v poned-
eljek dne 19. t. m. ob 19. uri v mali Go-
tzovi dvorani z običajnim dnevnim redom.
Zbora se udeležijo tudi zastopniki društev
hišnih posestnikov iz Beograda, Zagreba
in Ljubljane, ki bodo poročali o vseh sta-
novskih zadevah, radi česar je želeli mno-
goštevilne udeležbe.

— Prostovoljno gasilno društvo Viž-
marje proslavi v nedeljo dne 1. junija
20letnico svojega obstoja. — Ob tej pri-
liki priredi veliko vrtno veselico v Vižmar-
jih na Erženovem vrtu s tem-le sporedom:
petje, godba, srečolov, turška kavarna, ša-
liha pošta, prosta zabava. Na to prireditve
se opozirajo in vabijo gasilna društva in
slavno občinstvo.

— Slovensko zdravniško društvo pri-
redi na vabilo g. dr. K. Konvalinke dne 25.
maja celodnevni izlet v Dolenjske Toplice.
Odhod zjutraj z dolenjskim vlakom, po-
vratke z večernim vlakom. Kosilo v sa-
natoriju. V Toplicah predava g. dr. Konst.
Konvalinka: O mehanizmu balneoterapije
term. Člani naj javijo svojo udeležbo od-
boru. (Bolnica za ženske bolezni).

— Savez apotekarskih saradnika, Sekcija
Slovenija. Kakor se zdi, stopi zagrebška sek-
cija v kratkem v pokret, zato opozarjamo
kolege, da v nobenem slučaju ne prejmejo
nameščenja v Zagrebu, dokler se jim to
istim potom ne objavi. — Mr. Pharm. Josip
Oblok, t. č. predsednik. Mr. Ivan Kristan t.
č. tajnik.

— Prostovoljno gasilno društvo na
Laverici naznanja občinstvu in gasilskim
društvom, da se veselica vrši namesto 11.
to nedeljo 18. maja. K obilni udeležbi
vabi odbor.

Botri

oblečejo sebe in svoje birmance naj-
boljše in najcenejše v konfekcijski in
modni trgovini

Fran Lukič,

Ljubljana, Pred škofijo 19

Gosnadarstvo.

— z Novosadska blagovna borza, dne
16. maja. Na produktivni borzi notirajo:
Pšenica baška 79-80 kg 2% defekta, dupl.
kasa 315-317.50; oves baški 286; kuruza
baška prompt dupl. kasa 222.50-230, fižol
dupl. kasa 520; moka »0« 480, »6« 340, »6½«
310-315. — Tendence je še nadalje mla-
na. Promet skupaj 27 vagonov, od tega 15
vagonov kuruze.

— g. Nezaposlenost na Angleškem. An-
gleško ministrstvo dela naznanja, da je
število docela nezaposlenih dne 5. maja
1,040,400 t. j. 7300 manj nego 28. aprila
t. l. in 245.000 manj nego 31. decembra
pret. leta.

— g. Prodaja raznih odpadkov. Pri
upravi 4. zavoda za izradno vojne odeje
v Zagrebu se vrši 30. maja prodaja raznih
odpadkov od blaga, usnja, kovine itd.
Oglas v trg. zbor. v Ljubljani.

— g. Dobava vezne pločevine. Direkcija
državnih železnic v Ljubljani razpisuje do-
bavo 12.000 kg vezne pločevine (Buschen-
blech). Ponudbe je predložiti do 28. maja
1924. Pogodbi v vpogled pri ekonom. odel.
direkcije drž. žel. v Ljubljani.

— g. Dobava kamene soli. Pri upravi
državnih monopolov v Beogradu se vrši
dne 4. junija t. l. ofertalna licitacija glede
dobave 30.000 ton kamene soli. Oglas v
trg. zbor. v Ljubljani.

O BLEKE
NA
O BROKE
MESTNI TRG 3
O. BERNATOVIC

— Najcenejše in najnovejše obleke se
dobe samo Selenburgova ulica št. 3 pri
Orlik & Majer.

Najnovejša poročila.

Davidovičeva vlada nemogoča.

Važna izjava poslanika Balugdžića. — Kralj proti Radiću! — Na
vidiku izvenparlamentarna rešitev krize.

— Beograd, 17. maja. (Izv.) Da-
našnja »Politika« priobčuje značilno iz-
javo poslanika Živojina Balugdžića o
razvoju notranje politične krize. Posla-
nik je izjavil:

»Povod demisiji Pašićevega kabi-
neta je bil prihod poslancev HRSS v
narodno skupščino. S prihodom je bilo
spremenjeno dosedanje parlamentarno
razmerje sil na škodo vladine skupne.
Pašić je smatral, da ima prav, da od-
loži verifikacijo mandatov teh poslan-
cev. Kot razlog je navajal, da gotovo
število teh mandatov ni pravilno, ne
navajajoč pri tem tehtnih razlogov, niti
ne razpravljajoč vprašanje o tej pravil-
nosti. Kralj je zahteval, da ima verifi-
kacija teh mandatov priti čim prej na
dnevni red. Namesto da ugoditi tej želji,
je vlada g. Pašića podala ostavko. Pa-
šić je pri tem zahteval razpust narodne
skupščine.

Kralj je smatral, da z ozirom na no-
tranje prilike in na zunanjo situacijo ni
potreben apel na narod. Z ozirom na to
načelno stališče so morala ostati brez
uspeha vsa posvetovanja, ki jih je vodil
kralj s skupino g. Pašića o sestavi nove
vlade. Ni preostajal drug izhod, kakor
da sestavi vlado skupina, ki tvori opo-
zicijo.

Kralj je sprva spremljal z veliko
simpatijo akcijo Ljube Davidoviča. Re-
zultat te akcije naj bi bil, da bi se hr-
vatski del našega naroda osvobodil za-
blode, češ da Srbi ne žele sodelovanja
z njim. Kralj je vedno smatral, da se
ima s tem sodelovanjem razviti pravi
napredek naše skupne domovine.

Toda v trenutku, ko je kralj premi-
ljeval, da poveri sestavo vlade tej sku-
pini, pojavil se je manifest, ki očividno
dokazuje, da voditelji hrvatske republi-
kanske stranke ne želijo sodelovanja s Sr-

bi, Nazori, ki so se razvijali v tem ma-
niestu, so stali v nasprotju z nazori ve-
čine naroda v naši državi.

Kralj smatra, da vlada, katere se v
glavnem naslanja na skupino, katere še
ne priznava osnovnih načel naše drža-
ve, ne more biti pravi izraz stremljenja
in čutov te večine naroda.

Kralj je mišljenja, da je sedaj treba
iskati izhoda iz te situacije tudi z brez-
no izvenparlamentarno kombinacijo, ker
so vsi drugi poskusi pokazali nemož-
nost, da se reši parlamentarna kriza.
Opozicijski blok računa na vlado
ože koncentracije.

— Beograd, 17. maja. (Izv.) Goto-
vo je, da je kralj poveril Ljubi Davido-
viču sestavo koncentracijske vlade na
široki podlagi. Opozicijski krogi so
sedaj prepričani, da je mogoča sestava
vlade na temelju »ože koncentracije«.
Ožja koncentracijska vlada bi sestojala
po informacijah »Politike« iz demokra-
tov, muslimanov, klerikalcev, zemlja-
radnikov in dela radikalne skupine, ki
jo vodi Nastas Petrovič. To vlado bi
podpirali radkeveci, Nemci in džemijet.
O programu te vlade naglašajo parla-
mentarni krogi, da bi ta vlada zajamči-
la popolno osebo in državljansko svo-
bodo v smislu ustave, pobijala bi korup-
cijo, sedanje upravno stanje bi ostalo
še nadalje in se ne bi imele izvršiti ni-
kake upravne izpremembe. Sedanja or-
ganizacija državne uprave bi ostala to-
liko časa, ko bi prišla na krmilo vlada
na podlagi novih volitev. Te nove vo-
litve bi se imele voditi pod geslom
»sporazume«.

— Beograd, 17. maja. (Izv.) Radi-
ćevski poslanec Predavec je izjavil no-
vinarjem, da se šele sedaj z mandatom
Ljube Davidoviča postavljajo pravi te-
melji svobodne Jugoslavije.

Podrobnosti železniške nesreče
v Prestranku.

Število žrtv: 2 mrtva in 4 težko
ranjeni.

— Trst, 17. maja. (Izv. Ob 12.30.)
Danes dopoldne so prišla točna poro-
čila o podrobnostih, kako se je dogo-
dila železniška nesreča na postaji Pre-
stranek pri Postojni. Nesreča ni bila
tako katastrofalna, kakor je bilo skle-
pati po prvih alarmantnih poročilih. So
človeške žrtve. Vsega skupaj: 2 osebi
mrtvi in 4 težko ranjeni. Ponesrečil se
ni noben potnik. Nesreča se je dogodila
takol:

Orient-simplon-ekspres bi moral
priti iz Postojne približno ob 1.30 zju-
traj na postajo. Vlak je sestojal iz dveh
priljubljenih in šestih spalnih, oziroma
jedilnih vozov. Na postaji Prestranek
sta bila »o noč v službi 26letni uradnik
Cesare Prudenziati, rodom iz Abru-
cev in ogibalni čuvaj domačin Fran Vo-
dopivec. Ko je Vodopivec slišal pri-
hod vlaka, je šel k uradniku ter ga vpra-
šal, kaj naj ukrene radi vlaka. Pripom-
nil je, da prihaja najbrže orient-ekspres.
Uradnik pa je odgovoril, da prihaja iz
Postojne samo lokomotiva in naj po-
stavi kretnico za tir 5. Vodopivec je
tako izpolnil povelje ter postavil kret-
nico za tir 5, na katerem se je nahajal
tovorni vlak, namenjen v Trst, ki je
imel spredaj in zadaj lokomotivo.

Sreča je bila, da je ekspresni vlak
vozil samo s hitrostjo 30 km. Stroj-
vodja je opazil, da ne vozi po pravem
tiru. Takoj je skušal z vso silo zavreti
vlak. Zaman. Lokomotiva ekspresa se
je zapodila z vso silo v zadnjo lokomo-
tivo tovornega vlaka, in sicer s tako
močjo, da je en voz ekspresnega vlaka
skobil s tira. Med potniki, ki so bili v
najboljšem spanju, je nastala, naravno,
velika zbežanost in prestrašenost. Obe
lokomotivi ste bili močno poškodovani.
Žrtve nesreče so bili: 2 mrtva, in sicer
karabinjer Fran Zagami, Sicilianec in
konduktor priljubljenega vagona Francoz
Jean Lamante. Oba so izlekli izpod
ruševin. Nekateri vagoni so zbiti. Tež-
ko poškodovani so bili: karabinjer Lui-
gi La Rocca, ki si je zlomil ključnico,
vlakovodja Angelo di Tomaso, ki se
bori s smrtjo, strojnik Marco di Vivo,
težko ranjen na glavo in brigadir fin.
straže Izidor di Giordani. Vse so pre-
peljali danes zjutraj v tržaško bolniš-
nico. Rešilna ekspedicija je na mesto
katastrofe prispela iz Trsta. Na mesto
nesreče sta danes odšla tržaški prefekt
Moncada in general Vaccari.

Uradnik Prudenziati, ki je zakrivil
nesrečo, je ukazal čuvaju Vodopivcu,
da javi nesrečo postajenačelniku, sam
je vzel iz miznice revolver, se odstranil
iz uradne sobe ter se na prostem ustre-
lil. Pognal si je kroglo naravnost v srce.

Promet je bil danes dopoldne po-
polnoma upostavljen. Potniki so bili od-
peljani s posebnim vlakom v Trst.

Davidović prosi Pašića za
sestanek.

— Beograd, 17. maja. (Izv. Ob 12.)
Mandat Ljuba Davidoviča je danes
zjutraj oficijelno pisal predsed-
niku radikalne stranke N. Pašiću. V pi-
smu naznanja, da je prejel od Nj. Vel.
kralja mandat za sestavo koncentracij-
ske vlade ter ga prosi, da mu naznan-
dan in uro sestanka z njim, da razgo-
varjata, pod kakšnimi pogoji bi bila ra-
dikalna stranka pripravljena vstopiti v
njegov kabinet. Pašić do tega momenta
še ni odgovoril.

Ljuba Davidovič je zgodaj zjutraj
prišel v narodno skupščino. Najprej je
razgovarjal z načelniki opozicijskih
skupin. Ob 11. dopoldne je nato pose-
lil skupščinskega predsednika Ljuba Jo-
vanoviča v njegovem skupščinskem
uradu. Razgovor je trajal eno uro. Po
tem razgovoru je Ljuba Davidovič od-
šel v klerikalni klub, kjer so ga prič-
kovali dr. Korošec, dr. Maček,
Predavec in dr. Hrasnica.

— Beograd, 17. maja. (Izv.) Vaš do-
pisnik je izvedel od uglednega člana
vlade, da bo radikalna stranka oziroma
nje šef Nikola Pašić, stavil Ljubi Davi-
doviču iste pogoje za vstop v koncen-
tracijsko vlado, kakor jih je stiliziral
minister Marko Trifković, ko je zadnje
soboto prejel mandat za sestavo enake
vlade.

— Beograd, 17. maja. (Izv.) V par-
lamentarnih krogih smatrajo z ozirom
na velepomembno izjavo Ž. Balugdžića
v današnji »Politiki«, da je akcija Ljube
Davidoviča že v naprej zapečaten
s popolnim neuspehom. Sedaj računajo,
da bo imela edini uspeh izvenparlamentar-
na nevrtna vlada. Stepa Stepano-
vič je danes v Beogradu. Njegova av-
dijenca bo danes. Čas še ni znan.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BOR

Miran Jarc:

Gledanja.

1. V pokrajini brezovih gajev.
Bereča vas 13. maja.

Tam za gorami, tam za vodami je dežela sanj, misli bi, da je vzcvetela iz pesmi. Valovi holmov in polj in trat... lahko vzpete, grebovite preproge iz rož, dreves in vasic, a brez teže kakor misel, ki se z iskanjem solnčnih pramenov trese v ozračju stihov, ki jih izdihava ta zemlja — ta zemlja, na kateri ljudje delajo, kakor, da molijo... ko se sklanjajo nad ozarjami, svetovdano, bi rekel, da gledajo v zrcale večnosti, iz katerih jim odsejajo usode njihovih src; kadar molijo — žarijo od radosti: na obrazih jim počivajo odsviti daljnih zarij, ki zvane v času, ko se stika dan z nočjo; — oči imajo široko razprte, polne razodetij, a vendar otroško preproste: čiste kot mirovanje rastlin... in besede... o, besede so jasne kot solnce in hlače kot tišina gozdov, sočne kot kruh in zdrave... zdrave, ker so iz srca in v vsaki vztrepetava najgloblji preliv človeka s človekom, klic: »Ti!«

Najtišja pa je hoja skozi brezove gaje. Zdi se ti, da so se porazširili na vse štiri strani sveta... zapad in vzhod, sever in jug so se zlihi v njihovi vejnatih kopreni v vseubranost, v rahlo in krotko pesem, ki ne vznemirja in

*) Pisatelj Miran Jarc bo nam pod tem naslovom stalno pošiljal svoje pripevke za nedeljsko številko. — Uredništvo.

ne buri, ki ne boli od premišljevanja, ampak sprošča in osredotoča in druži...

Dajno pošumevajo breze, kot da se love v njihovih vejnatih prestiranih toki iz višin, kamor doplovejo samo slutnje... slutnje tisočev in tisočev, nas vseh, ki smo si tuji in zalezovalci na cestah in v mestih, ki pa smo vsak v samem sebi morda za hip, morda za več — bolest, tako široka, razpaljena in kričoča, da bi se zjokale zvezde nad nami. Ali mi jo skrivamo to bolest, ker si ne zaupamo... In vendar so ure, ko se razodenemo in zastrmimo v neizrazni slaj izpovedi in odkritja. Odkritje duše! Kako pretresljiva beseda! Nje zvok je omamnejši in zmagovalnejši mimo vseh vesti, ki nam jih brneče pošiljajo svetovna žarišča... Odkritje duše! Ogromnost od zemlje do nebes vzplamtečega dogodka, dogodka, ki ni potrjen z nikakim pismom, ki ni zapečaten z nikakim grbom in mu ni udaril žiga nikak zgodovinski trenutek... ker je to dogodek izven časa, izven meja, ki smo z njimi drug od drugega odločili po stanovitih in znanih naših zunanjih pomembnostih. Morda se pogovora ni, pa je le pogled, pa je le vstrepet dveh rok, ki sta premostili dvoje svetotajstev, dva človeka... dva, tri, štiri... tisoče, milijone... Verujem v vztrepet milijonov rok, tudi onih, ki so jim oči krvavo sijoče od sovraštva in ki so jim roke kačje mrzle od zavisti... ker vem, da tudi zanje bje ura, ko se iz njih izvije strasten klic po žrtvovanju, po izkričanju, po razodetju... Verujem v to prenotenje, ker je tak preliv edina oblika človeškega ustvarjanja, edin namen in smisel človekovega dela... vse

drugo naše dejanje in nehanje so je stranpota ali pa ovinki, ki se po njih tipljemo do tega odkritja, do tega praznika praznikov, besede besed, do te največjačnejše utelešene molitve! Kajti, če v nas ugasnejo zarje tega praznika, naš mora zadušiti vesoljna tema, v ledu, ki so ga nakapala onstranska brezna zla moramo zmrmniti...

In vendar je še naša kletev (o, kaj ni ta velika doba strahotna kletev, splošen obraz, porog svetemu duhu v človeku?) le grozen krik po rešitvi... po spokornosti, po skromnosti srčnega življenja!

Ali mi morda večje in vedomci pričarujejo božansko čarodejna videnja takih brezovih gajev, ki jih sploh ni? Ali je ta sveta pokrajina le deveta dežela skrivnostnega romarja? Da sanjam, se mi rogaš nevernik slabčevski? In vendar je, pošumevanje vilinskih dreves resničnejše od mene telesnega, kakor me vidi dan, in je zamaknjenost, v kateri se spogledujeta nebo in zemlja resničnejša od tvojih posmelov, ki v nočeh sam vanje ne veruješ, kajti... ena je samo resnica, ki je zdravje in moč in luč in vera in radost in cena življenja našega: ljubezen, ljubezen, ljubezen, in zavoljo nje, ki je skrunimo, teptamo, bičamo in ubijamo, dasi tem strastneje jočemo po njej, zavoljo nje nas davi trpljenje, ki mu ni imena. Ali se res ljubezni sramuje? Besed srca se bojijo naša usta, ki jih pa laž široko odpira?

In vendar trepečemo ob soju zvezd in ob vrisku zarji...

Tam za gorami, tam za vodami je dežela sanj, ki morajo vzcveteti v res-

nico: v ljubezen... Tam je molitev vriskajoča radost in radost je nedolžna molitev. Tam je samo ena beseda, ki nima iz časa v večnost, ki je ubrano zvenenje vseh besed, pozdrav: »Ti!« Tam je kraljestvo lepe Vide...

Drobiž.

K nesreči v Amalfi, o kateri se je pretekli mesec toliko pisalo, se poroča sedaj, da tiči glavna krivda za nesrečo, ki je uničila rajsko lepi Amalfi in okolico, v tem, da so zadnja desetletja iz gorovja brez usmiljenja sekali gozdiče in tako počasi opustošili hribovje daleč naokoli; sekali so preveč tudi po dolini. Uradna komisija, sestavljena iz godnih inženirjev, je sedaj ugotovila, da je povzročilo nesrečo razsekavanje gozdičev in da vse kaže, da bo gorovje še nadalje razpadlo in ogrožalo ostale naselbine. Iz tega sledi nauk: čuvajmo gozdove!

Odpravljeno seganje v roke. Predsednik Zedinjenih držav je bil po tradiciji primoran vsakemu posetniku v beli hiši seči v roko. Predsednik Coolidge je to staro navado odpravil. Pred kratkim je obiskalo belo hišo veliko število učencev in učenek, katere je Coolidge, ko so korakali mimo odprtih vrat njegove pisarne, sicer prijazno gledal, a ne otrokom ne njihovim spremljevalcem ni segel v roko. Coolidge hoče, da ostane tudi nadalje tako in mu ne bo treba vsak dan stiskati roke tisočim, ki ga posetijo. Vsi pravijo, da je to stiskanje rok silen štrapac, ki je Hardinga skrajšal življenje.

Dragocen spomin. Princezinja E. je nekoč obiskala slavnega komponista Gounoda v njegovi vili v St. Cloudu. Ko je šla skozi predsobo, je na nekem krožniku b'izu kuhinjske omare opazila črešnjeve pečke. Brž je pograbila eno in jo skrbno spravila v ro-

kavico. Čez nekaj dni je Gounod vrnil obisk in ob tej priliki mu je pricenzinjal — smehljaje in zardeva — pokazal brošo, v kateri je bila sredi kopice briljantov in smaragdov vdelana črešnjeva pečka. Tudi mu je odkrila tajnost. — »To pa moram povedati svoji stari kuharici,« jo v smehu javno Gounod, »nad vse jo bo to veselilo. Ona namreč neizrečeno rada je črešnje — dočim jaz nikdar ne.« — Princezinja seveda broše s črešnjevo pečko ni nosila več.

Stinnes o nebeškem kraljestvu. »Prager Tagblatt« prinaša v svoj nedeljski zabavni prilogi dober dovpt o umrlem Stinnesu s podobo: Stinnes pride pred nebeška vrata. Sv. Peter kliče in opozarja ostale nebeščane: »Stinnes prihaja! Zdjaj pazite, zlati moji, sicer bo v 14 dneh ves naš zaved v njegovih rokah.

Železnica in kobilice. Ogromni roji kobilic, ki so že po opisu zgodov. pisma »zatemneli solnce« povzročajo še danes v tropičnih krajih Afrike nemalo škode poljedelstvu. Kobilice pa tvorijo včasih nepremostljive prometne ovire. Ogromni roji kobilic napadejo vlak, zapletejo se med kolese in osi in povzročajo, da se mora vlak ustaviti. Pri trčenju dveh vlakov v bližini Cradočka v provinci Cap je bilo vzrok nesreče odpuvedanje zavor, med katere so se vrinile kobilice. Uprava južno afriških železnic je sedaj zgradila posebne lokomotive za boj proti kobilicam. Več Dieslovih lokomotiv je bilo opremljenih z zračnim kompresorjem, ki izbrizgava žarek razstopljene arzenove soli. Na ta način dela kompresor lokomotivi pot in poleg tega so uničena tudi jajca in zarod. Baje so se poskušali z novimi aparati dobro obnesli.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Zahvala.

Za vse nam izraženo iskreno sočutje povodom prebitke izgube našega dobrega soproga in očeta, gospoda

JOSIP SMODEJA

notarja v Vel. Laščah

kakor tudi vsem ljubim prijateljem iz Novega mesta in Ljubljane za častno spremstvo in podarjene krasne vence, dalje cenj. gg. uradnikom iz Vel. Lašča in vsem dragim sorodnikom, znanec in udeležnikom za spremstvo blagega rajnega na njega zadnjem potu izrekamo našo globoko zahvalo.

Vel. Lašče, dne 17. maja 1924.

Žalujoča soproga z otroki.

3425

Tužnim srcem objavljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je preminula naša iskreno ljubljena mati, gospa

Marija Šolar

danes zvečer ob 9. po daljši bolezni v starosti 92 let.

Pogreb pokojnice bo v nedeljo popoldne ob 6. na domače pokopališče v Kropi.

Kropa, dne 16. majnika 1924.

Fran Šolar, posestnik. — Josip Šolar, župnik. — Kati Oblak, trgovka. — Marija Jalen, zasebnica. — Ivanka Kušlan, trgovka. 3433

Zahvala.

Za številne izraze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom nenadomestljive izgube našega blagega soproga, očeta, tasta in strica, gospoda

Jože Dolinarja

ter mnogoštevilno spremstvo na njegovi zadnji poti se vsem prav pristočno zahvaljujemo. — Posebno se čutimo dolžne izreči globoko zahvalo požarni brambi Kozarje-Podsmreka za mnogoštevilno udeležbo in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Kozarje-Ljubljana, dne 16. maja 1924.

Žalujoči ostali.

Vila

pripravna za vsako tovarniško obrt ali drugo podjetje tik kolodvora v St. Vidu-Vižmarje se ugodno prodaja. Naslov pove „APOLO“, Stari trg 19.

papirji se zopet dobijo

v vseh trgovinah s fotomanufakturo. Generalno zastopstvo in skladišče na debelo Iso Weiss, Zagreb, Palmotičeva ul. 66.

Stavbeno potrebščine, linoolej, asfaltovanje, kalilolna tlakovanja, specialna sredstva za izolacije proti vlapi, izsušitev vlažnega zidovja proti hlani in lesni gobi. — Mavčne plošče. — Strešna lpenke, ruberoid, lesni cement, katran, karbolit, asfalt, bitumen, mavec itd. itd.

LIUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Erman & Arhar

Št. Vid nad Ljubljano

Splošno mizarstvo, izdelovanje žaluzij, rolojev itd.

Popravila se sprejemajo

3431

Oblačilnica,

ki je skrbela v najtežjih časih, da so dobili uradniki dobro in poceni manufakturno blago, opozarja uradništvo, da si ogleda njene zaloge v Stritarjevi ulici, na Miklošičevi cesti in v hiši Gospodarske zveze. Oblačilnica ima na zalogi le prvotno blago. Kdor kupi dobro blago, kupi dvakrat. Prodaja se tudi na obroke. 3124

Edino pravico „Gölsner“ čevlje in louske čevlje dobite le v novo urejeni trgovini in delavnici

J. Brajer

Ljubljana 3396

Turjaški trg (Breg) 1.

Istotam se izdelujejo vseh vrst čevlji po meri in vse vrste tržnih čevljev. — Trgovci popusti! Cene solidne! Postrežba točna!

za promenado!

Novosti češkega in angleškega sukna ravno kar došle.

A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg 10 3400

Pozor! Važno! Pozor!

Izdelovanje brušenega stekla in najfinjših ter najtrpežnejših ogledal. V popravilo se sprejemajo tudi stara ogledala. Cene brezkonkurenčne. Zadoštuje dopisnica ter pridemo v svrhu proračuna in event. naročbe tudi na dom. 3411

„OGLEDALO“, dr. z o. z. Ljubljana, Sp. Siska, Kolodvorska cesta 150

Velika zaloga klobukov in slamičkov se dobi pri

Franc Cerar

družba z o. z., tovarna v Štobu, pošta Domžale

Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamički v popravilo pri Kovačevič i Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemajo se v sredo. Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4.

Stavbeno podjetje

Robert Smielowski arhitekt in mestni stavbenik

sočno zapris. izvedenec v stavbeni stroki

Ljubljana

Rimska cesta št. 2, I nadstr.

Izvršuje načrte in proračune, prevzema stavna dela vseh vrst, kakor tudi presojevanja in cenitve pod solidnimi in najugodnejšimi pogoji. 2657

Lastnik opekarne na Viču.

Močno : 100 lopi in poceni : 100

sukno

in kampan, blačevino, cesir, tiskanine (druk), platno, voleno blago in vso manufakturno robo kupite edino v veletrgovini B. Staroveč, toča. Kdor ne verjame, naj se sam prepriča. Zaloga velika — Trgovci enoge cene. Cenik zastoji.

G. F. Jurasek Ljubljana Volfova ul. 12

Uglašujem ter popravljam glasovirje in harmonije, Specijelno strokovno in ceno!

! Za blinško !

Ravnokar došli damski in dekliski slamički po najnižjih cenah. Prevzemam tudi vsa popravila. 2044

Minka Horvat, modistka Ljubljana, Stari trg 21

V restavraciji „Zvezdi“

--- v Ljubljani --- sprejmejo 3335

več jedilnih

donášalcev

2693

Tko želi ugodno provesti svoj dopust

na obali našeg Jadrana, preporuča se osobito prvotazredni

Hotel-Pension „BORAN“ v Seltima, 2 i pol km od Crikvenice

Hotel ima veliko terasu sa krasnim vidikom u daleku okoliću na Učku itd. Vlastito moderno kupalište jedno od najboljih na Jadranu odmah pred hotelom. Izvrstna kuhinja!

Cjene umjerene! Velike auto-garaže.

Najtoplije se preporuča

ALOIS BERANEK

vlastnik

2693

Ravnokar došli:

Specijalni

zemljevidi 1:75.000

vse Gorenjske oziroma vse

Slovenije

Priporoča

Narodna knjigarna, Prešernova u. 7.

Gamaufovo

umetno gnojilo za cvetlice

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini

do izredno bujne razvoja in vzbudi v cvetu mnogo

intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—.

Razpošilja društvo

„Vrtnarska šola“ v Kranju.

Stalna zaloga: Herzmansky, Korsica, Urbanic in drogerija „Adria“.

Prager Presse

za Jugoslavijo.

Ta najbolj informiran in najbolj razširjen dnevnik v

Češkoslovaški republiki in v tujini stane za kraljevino

SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40—

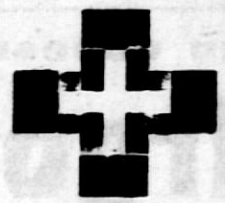
mesечно.

Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav

Male Antante.

Najmodernejšje
damske slavnike in klobuke
priporoča najceneje
IVANKA STEGNAR
modistka, LJUBLJANA, Rimska cesta 10
Popravila točno in ceno!

Važno za trgovce: Zahtevajte cenik!
GUMI za cepljenje trt

peronospora cevi, jamčeno novo blago kakor
tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.
Tovarniška zaloga!
Zdravko Kranjc, Celje.

FAFF šivalni
stroji
so med dobrimi najboljši!
15-letna garancija.

Solidne cene. Prodaja na obroke.
Dobe se pri le tordki

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica 7.
Podružnica: Novo mesto.

'Erika'
najboljši in naj-
primernejši pi-
salni stroj za
potovanje.

THE REX CO, LJUBLJANA,

Telefon 268. GRADISCE 10. Telefon 268.

Opalograf v vseh velikostih in
opalografične potrebščine
vedno v zalogi.

Auto-interesenti!

Posetite našo izložbo v Mariboru, Aleksandrova cesta 19, v kateri se nahajajo vedno
razloženi napredni novi in stari avtomobili prve vrste. Ravno tako se tam prodajajo
motorna d. okolesa, radio-aparati, pisalni stroji itd. Poučevanje v vožnji
teoretično in praktično. Razvojeni, toda samo brezhibno ohranjeni vozovi se sprejmejo v
komisijonalno prodajo 3399

Strogo skrbna, zelo solidna postrežba.

A. Stoinschegg — R. Pelikan, Maribor, Aleksandrova cesta 19.

Iščemo kleparskega poslovodjo

kateri ima večletno prakso ter je delal strojno specialno
embalažo in ki se razume pri izdelovanju štanca za tako
embalažo. Prednost imajo oni, kateri so več let delali v
inozemstvu to stroko. Sprejme se tudi inozemec s stalnim
dovoljenjem bivališča. Mesečna plača po dogovoru kakor
tudi stanovanje i. t. d.

Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod „Večletna
praksa-3408“.

SLAVENSKA BANKA D. D.
ZAGREB — podružnica: LJUBLJANA

Delniška glavica Din 50,000.000 — in rez. preko Din 12,500.000 —

PODRUŽNICE:

Beograd	Dubrovnik	Murska Sobota	Sombor
Bjelovar	Gornja Radgona	Novi Sad	Slankamen
Brod n. S.	Kranj	Osijek	Vukovar
Celje	Maribor	Sarajevo	Wien

EKSPOZITURE: Rogaška Slatina (sezonska), Skofja Loka, Jesenice.
AGENCIJE: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.
AFILIACIJE: Slovenska banka, Ljubljana, Jugoslavenska indu-
strijska banka d. d., Split

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Trboveljski premog
in d r v a dobavlja

Družba ILIRIJA

Ljubljana, Kralja Petra trg 8
Plačilo tudi na obroke.
Telefon 220 272

Abadie
Glavna zaloga cigaretnega papirja
in vseh vrst
ovojnega papirja.

A. LAMPRET,
Ljubljana, Krekov trg 10
3338

Gradbeno podjetje
Arhitekt
V. Krainer & Ko.,
Jesenice.

Stavbna vodstva:
LJUBLJANA DOMZALE
ZAGREB

Izvršuje privatne in indu-
strijske stavbe, proračune
načrte, cenitve, posebni od-
delek za arhitekturo 7721

Zastoj vam

blaga za obroke in perilo
nikdo ne

da

toda po izredno nizkih ce-
nah ga dobite pri tordki

„Danica“

Majzelj & Rajselj

Ljubljana, Turjaški trg 1
(bivša Preskrbovalnica)

Velika zaloga najrazličnej-
šega manufakturnega in
galanterijskega blaga
ter vsa vseh vrst.

Vsak si naj ogleda.
Krojači in preprodajalci po-
seben popust 2650

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanj
pa Din 5—

Stanovanja

Mesečna soba,
zračna, z električno raz-
svetljavo in kopel na
razpolago — se odda so-
ludnemu gospodu s l. ju-
nijem. — Naslov pove
uprava »Slovenskega Na-
roda« 3434

Službe

Provizijskega
potnika,
vpeljanega pri industri-
jah — išče tordka A.
Lampret, Ljubljana, Kre-
kov trg 10. 3375

Krojaški pomočnik
se sprejme za velika
dela. Hrana in stanova-
nje v hiši. — Nastop
dne 26. maja. — Ivan
Ambrož, Glinca št. 251
pri Ljubljani. 3423

Služkinja,
ki zna preprosto kuhati,
se išče k boljši družini
na deželo, dve uri peš od
Ljubljane. Plača 1500 K.
Nastop takoj. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Naroda« 3417

Prodajalka
galanterijske ali mešane
stroke, samo z večletnimi
prvovrstnimi spričevali —
se išče. — Pismene po-
nudbe pod »Dobra moč
3391« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Zavarovalnica
v Ljubljani sprejme
takoj več sposobnih, po-
možnosti že v zavaroval-
no stroko vpeljanih, po-
tovalnih organov in
akviziterjev. Vsi
šina mesečne plače, dne-
vice in provizije po do-
govoru. — Pismene po-
nudbe s podatki doseže-
njega službovanja in re-
ferencami naj se naslove
na upravo »Slovenskega
Naroda« pod »Trajen za-
služek/3416«.

Korespondentinja
za Zagreb, popolnoma
vešča hrvaškega in nem-
škega jezika v govoru in
pisavi, popolnoma vešča
in perfektna v nemški
stenografiji in strojepis-
ju se išče. Sposobne in
solidne reflektantije za
to stalno mesto dobe po-
polno prehrano v hiši. —
Oferti s sliko in prepisi
spričeval naj se pošljejo
priporočeno na: E. V.
Feller, Zagreb, Jurjevska
ulica br. 31. 3328

Kontoristinja,

vešča poleg nemščine tu-
di francosčine, se sprej-
me. — Ponudbe na: E.
Malhace, Ljubljana, Kre-
kov trg 10. 3376

Prodaj

Pujski,
sedem tednov stari, na-
prodaj. — Cesta v Mest-
ni log 31. 3429

Otroški voziček
se prodaja. — Naslov po-
ve uprava »Slovenskega
Naroda« 3406

Motorno kolo
»Wanderer«, 3 HP, do-
bro ohranjeno, se ceno
prodaja. — Vič 38. 3269

Motorno kolo
»Douglas« se po ugodni
ceni prodaja. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Naroda« 3199

10 orolov košnje,
ležeče ob cesti na Rožnik
se odda. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Naroda« 3414

MLade lovške resaste
ptičarje,
polezene dne 1. aprila t. l.
prodaj. — Mekinda, No-
vi Vodmat št. 62. 3420

Dva konja,
en par težkih dobrih
konj, napredaj. — R.
Smolowski, Rimska cesta
št. 2. 3301

Prodaja se popolnoma
etaminasta obleka
za starejšo damo. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda« 3393

Prodaja se pes
doberman z rodovnikom
(Stammbaum), star 1 in
pol leta; je izvrsten ču-
vaj. Naslov pove upra-
va »Sl. Nar.« 3394

Ceno se prodaja
otročji sporniki vozi-
ček (sedeti za dva) ter
stol za učiti se hoditi.
— Vpraša se: Florjanska
ulica 19, III. nadstropje
(Kocmur). 3426

Lep paviljon,
zidan, z opeko krit, z
vsem inventarjem cenó
napredaj na ljubljanskem
ali mariborskem pred-
mestju. — Ponudbe po-
slati na naslov: Gjuro
Valjak, Maribor. 3294

Motorno kolo
»Neckarsulm«, 2 1/2 HP,
izvrstno, prodaj ali za-
menjam za kakršnokoli
blago. — Naslov pove
uprava »Sl. Nar.« 3387

Kupim

Bukovo ogdje

in d r v a kupimo vsako
količino: tranzit Postoj-
na — Podbrdo. Navedite
ceno, disonibilitete, rok
nabave, kdaj sekana itd.
— Kmetijsko trgovsko
društvo, Trieste, Raffine-
ria 4. 3326

Šokali

Prostor za
delavnico iščem
kje v mestu. Kdor ima
le kaj primerne, naj
obvesti pod »Prostor
3392« na upravo »Slov.
Naroda«.

Za lokal
v sredini Ljubljane pla-
čam odstopnino ali do-
bro najemino. — Po-
nudbe pod Sredina/3412
na upravo »Slovenskega
Naroda«.

Posojila

Družabnik
s kapitalom od 100.000
Din naprej se sprejme v
zelo dobičkanosno trgo-
vino brez konkurence na
deželi na zelo prometni
točki, kjer se lahko trgu-
je z vsem mešaním bla-
gom in deželniimi pridel-
ki na deželo. Družabnik
je lahko pri delu aktiven
ali pa ne. — Le na takoj-
šnje in resne ponudbe s
takojšnjim razpoložljivim
kapitalom se ozira pod
»Zlata gruda/3361« na
upravo »Slov. Naroda«.

Nepremičnine

Kupi se parcela,
ozir. mala, tudi stara hi-
ša v mestu ali bližini. —
Ponudbe pod Dom/3386
na upravo »Slov. Nar.«.

Majhno hišo

s prostim stanovanjem,
vrtom ali kaj malega
zemljišča v ljubljanskem
ali mariborskem pred-
mestju — kupim in
takoj plačam. Posre-
dovalci izključeni. — Po-
nudbe z navedbo zadnje
cene je poslati do 24. t.
m. na naslov: »Naš dom«
poste restante, Trnovo
pri Ilirski Bistrici (Julij-
ska Benečija). 3403

Realitetna pisarna

Franc Schantel
Ljubljana, Mestni trg 18,
I. nadst. — se priporoča
za nakup in prodajo ne-
premičnin pod najugod-
nejšimi pogoji. 3413

Prodaja se eno-
nadstropna vila
(nova) z gospodarskim
poslopjem, hlevom in
skladiščem. — Stanovanje
tako na razpolago.
Dopisni pod »F. P./3337«
na upravo »Slov. Nar.«.

Trgovina

z mešaním blagom na
deželi, dobro vpeljana,
na prometni točki, z ve-
likim prometom, se takoj
proti gotovini prodaja. Po-
trebni kapital ca. 200.000
dinarjev. Ozira se le na
resne zmogljive reflektan-
te. — Naslov pove upra-
va »Sl. Naroda« 3402

Trgovina v najem
se odda v zelo promet-
nem kraju na deželi brez
konkurence, z mešaním
blagom in deželniimi pri-
delki. Blaga je za pre-
vzem od 50.000, vendar
pa je potreben kapital za
nadaljni obrat 100.000 di-
narjev, na koje edine za-
nimalec se tudi ozira. —
Naslov pove uprava »Sl.
Naroda« pod »Zlata grus-
da/3421«.

Malo posestvo

na Gorenjskem, eno uro
od železnice, obstoječe iz
hiše, gospodarskega po-
sloja in hleva, 16 mernih
kov posejano, košnja za
tri živine ter po dogovoru
rogoz od 2 do 30 ora-
lov — napredaj. — Po-
nudbe, ozir. vprašanja
pod »Industrijski kraj
3286« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Razno

Gumijasto podlogo
za postelje
nudi tordka Henrik Ken-
da, Ljubljana, Mestni
trg 17. 2934

Strujomeri,

novi, »Isaria«, 220 voltov,
istomerni od 2—10 ampe-
rov, se dobijo po jako
nizki ceni pri — David
Heisler, Stara Pazova
(Srem). 3251

Harmonike,

prvovrstno blago, izdelu-
je in popravljaja — tordka
M. Musić, Ljubljana, Se-
lenburgova ulica št. 6. —
Velika zaloga. 3047

Električno

brušenje
sprejema Besednik i drug,
Ljubljana, Prešernova ul.
št. 5. 3091

Gostilničarji pozor
Ogrske in domače sala-
me prve vrste, kakor tu-
di polemendolski in pol-
nomastni trapistovski sir
nudi tordka I. Buzzolini,
Lingarjeva ulica. 3329

Pozor interesenti!
Kdor želi kupiti lepo
opravo za jedilno sobo,
naj ne zamudi prilike, da
si jo ogleda pri — Avg.
Cernetu v Zgornji Siskij
št. 122. 3432

Slamniki

za dame, gospode in
otroke vseh vrst in
najnovejši oblik — se
dobijo po ugodni ceni,
kakor tudi preoblikova-
nje se sprejema. Pro-
stojnica na Sv. Jakoba
trgu, Ljubljana. 3397

POZOR! POZOR!

Otroški vozički
za 60 kg teže se prodaj-
ajo na drobno in debelo
lo v mestnem paviljonu
št. 12 na Vodnikovem
trgu. Adamčič Avgust.
3415

Kupujem i
prodajem

kukuruz, zob, grah, zdra-
vi bitani krumpir za jelo,
bukovo i grabrovo gorivo
drvo; sve prvotredni
robu. Izvolite mi ponu-
di, odnosno tražiti od
mene ponude i cene.
Kupujem samo iz prve
ruke, a prodajem uz naj-
solidnije cene; imadem
uvijek po nekoliko vago-
na za promptnu otpremu.
— Hinko Glocke, Zagreb
Petarova ulica 7, Telefon
br. 23—79. 2758

Znižane cene za
otroške vozičke!

Novi modeli. Poslužuje
se izdelkov domače to-
varne otroških vozičkov
in dvokoles »TRIBUNA«
F. B. L. Ljubljana, Kara-
lovska cesta 4. — Isto-
tam se dobijo po znižani
ceni nova dvokolesa, mali
pomožni motorčki, sival-
ni stroji in pneumatica;
sprejemajo se v polno
popravo za emajliranje z
ognjem in ponikanje
dvokolesa, otroški vozi-
ki, sivalni in razni drugi
stroji. — Prodaja se tudi
na obroke. Ceniki fran-
ko. 3247

Elektro-strokovnjaka

z večletno prakso, izvežbanega v nizki in visoki napetosti,
ki bi znal voditi inštalacijsko podjetje z delavnico za
popravljanje elektromotorjev, iščem. Dotični mora biti
naš državljan in imeti koncesijo ali pa usposobljenost
za isto. Udeležba s kapitalom ni izključena. Ponudbe pod
„elektrotehnična veletrgovina 3422“ na upravo Slov. Nar.

Cokolada, bonboni, kakao

TALMONE

so najboljši!

Glavno zastopstvo za kraljevino S. H. S.

Rade Kundić

Zagreb, Medulićeva ulica 3, priz.

Na deželo!

Na novo preurejena trgovina usnja

L. GERKMAN, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 71
(nasproti tovarni Indus Pollak)

opozarja p. n. odjemalce in interesente, da je
trgovina vsled znatnega povečanja v stanju do-
baviti vsako količino in vrsto boksalca, govejega
boksa in barvanega boksa kakor tudi vse vrste
vaches podplatov i. t. d.

Kakovost blaga je priznana prvotna.

Cena nizka! Zahtevajte cenik!

PILE in RAŠPLE (TURPIJE).

Novo, najboljše kvalitete, vse vrste, vsak poseben komad
zajamčen. — Prevzamemo tudi stare pile v nanovo
nasekavanje. — Izvršitev v najkrajšem času, jamstvo za
prvovrstno delo, cene zmerno. — Brata Koleno, to-
varna za pile in parna brusilnica. Mirna,
Dolenjsko. 3401

Twornica perila

A. RAŽEM CO
LJUBLJANA, Zabjak št. 3

se priporoča cenjenim trgovcem za
nakup moškega perila v največji
izbiri. Na zalogi ima vedno vse vrste
moških srajc, spodnjih hlač, spalnih
srajc, ovratnikov itd. itd.

2809

Centralna Banka za trgovinu,
obrt i industriju d. d.

Jelačičev trg 4. ZAGREB (vlastita palača)

Dionička glavica Din 80,000.000—

Brzjavni: CENTROBANKA

2694

TELEFON: Devizni odio; 3-07, 10-78, 13-33,
nočna služba: 7-78. — MENJALNICA: 5-56, ku-
čna centrala: 2-85, 7-13, 7-96, 11-94 i 12-23. PO-
DRUŽNICA: Brod n/S., Djakovo, Ivanec, Karlovac,
Klanjec, Krapina, Koprivnica, Maribor, Novi Sad,
Požega, Ruma, Varaždin i Vel. Trgovište. — AFI-
LIRANI ZAVODI u svim većim trgovačkim sredi-
štima Jugoslavije. — IZRAVNE VEZE sa prvo-
razrednim bankama u cijeloj Europi i Americi.

Pri tiskarstvih
J. C. Mayer, Franc Ksavi. Souvan, Feliks Urbanc
se nudi sedaj
izredno ugodna prilika **Cena za meter Din 16.50**
za nakup cenega solidnega angleškega filona Pri odjemu celega kosa Din 16.— 3395

UGODNA PRILIKA! NOVO UREJENA 3306
tovarna za pohištvo

z vsemi modernimi stroji, z električno strujo, zgrajena v eni največjih trgovskih mest ob Donavi v Jugoslaviji se prodaja. Istotam se prodaja 24 kom. novih ameriških pisalnih miz, večje množice furnirja, 21 obeliskov (Werkbänke) s kompletiranim orodjem. Povoljni plačilni pogoji. Za eventualno sodelovanje pri proizvodnji se lahko dogovorijo. Natančneje pri ogledu zavodu Schmolka, Novi Sad, Futoški put 2.

Prva slov. zid. zadruga v Ljubljani,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Pisarna v Ljubljani, Tržaška cesta št. 2.
Tehniško vodstvo po obilno avtoriziranim gradbenim inženjerjem.
Projektira in izvršuje vsa v stavbeno in inženjersko stroko spadajoča dela.
Delo solidno. Cene konkurenčne.

Najbolje se kupi brez dvoma 3052

„Pri nizki ceni“

Ignac Žargi, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 3.

Velika zaloga potrebščin za krojače in šivilje.
Velika izbira raznega perila, pletenin, kravati itd.

Alfonz Breznik

bivši učitelj Glasb. Matice in sodni izvedenec.
Najstarejša in najsposobnejša tvrdka Jugoslavije.

Ljubljana, Mestni trg 3 v lastni hiši poleg magistrata

Zaloga in izposojalnica najboljših klavirjev, pianinov in harmoniev Steinway, Bösendorfer, Förster, Höpfl, Hofman, Original Stingl, Czapska etc. — Prodaja tudi na obroke. — Ugodna zamenja. — 10-letno jamstvo. — Popravila in ugaševanja najceneje. — Najbogatejša izbira vijolin, vseh ostalih instrumentov, muzikalij in strun engros detail.

A. Šinkovic
NASL.
K. SOSS.

LJUBLJANA, —
MESTNI TRG št. 19.

Staro in mlado

vse kupuje pri

Šinkovcu

Vedno novosti!

Svila za obleke, crép, etamin, modni nakit.

Svileni jumperji od Din 180— naprej,

volneni jumperji od Din 88— naprej,

blago etamin od Din 134— naprej.

Perilo za gospode, kravate, nogavice in rokavice itd.

POPRAVAK

svih vrsti električnih mašina, transformatorov i aparata preuzima uz jamstvo prvorazredne stručne izvedbe

moderno uređjena tvornica

Jugoslavenskog **SIEMENS** d. d. u Zagrebu

Uredi: Draškovićeva 23, Telefon 3-34, 25-32

Naslov za pošiljke: ZAGREB - SAVA, industrijski kolosjek.

Aikadont 2964

zobna pasta, ustna voda, zobni prašek.

Dobi se povsod. — Glavna zaloga drog. A. KANC, Ljubljana.

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno.

Lisičje kože

sprejema v črno, alaska, križasto, skunks barvanje in strojenje — PRVA JUGOSLOVENSKA BARVARJA, KRZNARSTVO IN STROJARSTVO Z ELEKTRICNIM OBRATOM. Delo se sprejema: LJUBLJANA, KRIZEVNIŠKA 7.

Parketne desčice

iz slavonskega hrasta in bukove dobavljam v vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh, Ljubljana Gradaška ulica 22, Telef. 513

Matek & Schein

Ljubljana, Dalmatinova ulica 13
priporoča vsakovrstno perilo za dame in gospode, kravate, namiznice in drugo, galanterijsko in modno blago po najnižjih cenah.

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 3.

Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vedovodov.

Popravlja strojevodov. Kopališke in kiselne naprave izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Najboljšak olesa in šivalni stroji

za rodbinske in obrtne rabe so edino

JOSIP PETELINCA znamke **GRITZNER**

in Adler
Ljubljana

ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

Slike za legitimacije

izdelujejo po najnižjih dnevnih cenah.

Atelje:

Berthold — Grabec Frano — Kuno Viktor
Kuno Frano — Posadnik Frano — Rovšek Davorin
Oršić Anton.

Oves in la. bačko moko 3378 nudi
Kregar & Co.
Ljubljana, Sv. Petra c. 24.

NAJBOLJŠA
PUCH KOLES

nove konstrukcije z garancijo po znižanih cenah priporoča

IGN. VOK, Ljubljana

Sodna ulica št. 7.

PODRUŽNICA: NOVOMESTO.

„ELIN“

DRUŽBA ZA ELEKTR. INDUSTRIJO D. Z. O. Z.

Gradi električne centrale in naprave. Velika zaloga motorjev in električnega materiala. Cene izredno nizke. Postrežba točna. Na željo poset inženirja brezplačno.

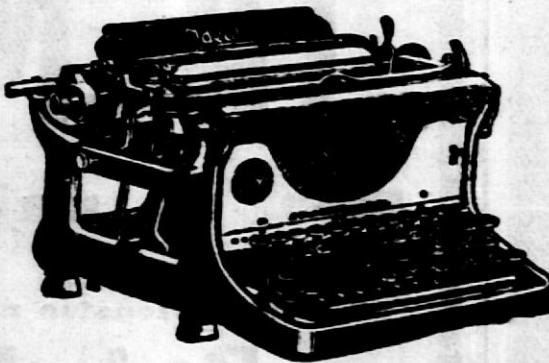
LJUBLJANA, Dunajska cesta 1. — Tel. 88.
MARIBOR, Vetrinjska ul. 11. — Tel. 239.

Moško perilo

vsakovrstno, po znižani ceni priporoča

Tovarna perila „TRIGLAV“
G. VOJSKA & DRUG
LJUBLJANA

Kolodvorska ulica 8, nasproti hotela Strukelj.

Ideal

Najboljši in najmodernejši pisalni stroj sedanjosti.

THE REX CO. LJUBLJANA,

Telefon 268 GRADISCE 10 Telefon 268

Specijalna trgovina vseh pisarniških potrebščin.

Velika in donosna

Iesna trgovina

na najboljšem trgu Vojvodine ob Tisi išče kapitalno močnega kompanjona ali udruženje z gozdno industrijo in parno žago. Interesenti naj se obrnejo na oglašni zavod Schmolka, Novi Sad, Futoški put 2. 3362

Naznanilo.

Podpisana vljudno naznanjava p. n. odjemalcem kakor cenj. občinstvu, da sva z mesecem majem prevzela

podružnico od g. T. Mencingerja, Sv. Petra cesta 35, trgovino s špecerijskim blagom na drobno.

Zagotavlja p. n. odjemalce in cenj. občinstvo, da bodeva solidno, točno, dobro in po najnižjih cenah zadovoljila vse cenj. odjemalce v popolno zadovoljnost.

Najvljudneje se priporoča za naklonjenost ter ostajava z odličnim spoštovanjem

Winter & Zupan
Sv. Petra cesta 35

Zadnje novosti slamnikov

so ravno kar došle v

modnem salonu

Stuchly-Maške

LJUBLJANA — Zidovska ulica št. 3.

Popravila se točno izvrše:

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Cene primerno nizke!

SVAKA MOGUĆA
UDOBNOŠĆ

Pažljiva i predusretljiva poslužba stoji na raspoloženju svakom putniku treće klase na brodovima Američke Vlade za New York. Odlično uređene kabine treće klase sa 2, 4 i 6 postelja, dovoljno prostora i dobro provetrene. Jedinstvena opskrba. Čistaonica, soba za pušenje i zabave. Velika paluba za šetnju. Sva moguća briga za udobnost putnika. Tražite besplatne kataloge i red vožnje od

UNITED STATES LINES

(JUGOSLAVENI STETS LAJMS)

Beograd, Palata Beogradske Zadrage; Zagreb, Mihanovićeve ulice br. 2 preko od kolodvora; Ljubljana, Dunajska cesta br. 28; Sarajevo, Aleksandrova ulica br. 52

Cenjenemu občinstvu vljudno sporočam, da sem otvoril

podružnico

na Marijinem trgu št. 2, nasproti frančiškanske cerkve, kjer bom imel vedno na zalogi iste izdelke, kakor v svoji pekarni na Gospodovski cesti št. 7.

Priporočam se za obilen obisk ter zagotavljam v naprej točno in solidno postrežbo.

VILJEM BIZJAK,
parna pekarna

Ljubljana

Gospodovska cesta 7.

3368

ČEŠKA INDUSTRIJALNA IN GOSPODARSKA BANKA.

Telefon številka 104

podružnica v Ljubljani, Marijin trg št. 5.

Brzojavni nasl.: Indusbanka

Delniška glavica in rezerve cca

Centrala v Pragi, na Příkopě 35.

Hranilne vloge na knjižice in te-

2698 Kč 290.000.000—

67 podružnic v vseh večjih krajih Čehoslovaške republike.

koči računi Kč 2.170.000.000—

Sprejema vloge na knjižice in račune ter provaja vse bančne in borzne transakcije kar najkulantneje.